

ตารางที่ 4.2 ปริมาณการผลิตโดยเฉลี่ยจำแนกตามผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกิจการในช่วงการผลิตปกติ

ผลิตภัณฑ์	ระยะเวลาการผลิตต่อชิ้น (วัน)	การผลิตต่อคนต่อเดือน (ผืน)
สีบลายง่าย	1.5	20
สีเบจก	3	10
ผ้าชินตีนจาก พีม 8	3.5	9
ผ้าชินตีนจาก พีม 12	4	8
ผ้าเทป	3	10
ตัวผ้าชิน	0.5	60
ผ้าพื้น	0.5	60

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

4.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต

การจัดหาปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ โดยประธานกลุ่มฯ ร่วมกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ต่างๆ เป็นผู้จัดหาด้วยหรือใหม่ประดิษฐ์ให้สมาชิกทำการถ่ายรูปเพื่อทำการผลิต ซึ่งจะเป็นด้วยยื่น ด้วยพุ่งหรือด้วย ต่ำ ด้วยสอดและด้วยเก็บดอก โดยจะได้รับการสนับสนุนในการซื้อด้วยเงินจากการหอจากบประมาณของหน่วยงาน ภาครัฐต่างๆ ซึ่งนางไพรินทร์จะเป็นผู้ไปซื้อด้วยที่อำเภอคลองด้วยตนเอง

4.3.1 วัตถุดิบ

วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มฯ ได้แก่ ด้วยยื่นเบอร์ 40/2 ส่วนมากเป็น ด้วยสีดำหรือสีเข้ม เป็นใหม่ประดิษฐ์ ส่วนด้วยพุ่งหรือด้วยต่ำเป็นด้วยสำหรับทอเป็นสีพื้นขัดกับด้วยยื่น ด้วยสอด เป็นด้วยที่ทำให้เกิดสีสันหลักฯ บนผ้าทอ และด้วยเก็บดอก เป็นด้วยสีสำหรับเก็บลายหรือเก็บดอกของผ้าให้มี สีสันต่างๆ ซึ่งจะต้องใช้มือในการเก็บลายหรือเก็บดอก โดยในการซื้อแต่ละครั้งจะมีปริมาณในการซื้อไม่น่นอน ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ใน การจัดซื้อวัตถุดิบ โดย ด้วยยื่น 1 ลูก จะมี 66 ตอง ด้วยพุ่งหรือด้วยต่ำ 1 ลูก จะมี 105 ตอง และด้วยเก็บดอก 1 ลูก จะมี 60 ตอง

ในการจัดหาวัตถุดิบหลัก สามารถจัดหาได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากกลุ่มฯ จะทำการจัดซื้อจาก ร้านค้าในอำเภอ ซึ่งความตื่นในการจัดซื้อขึ้นอยู่กับความต้องของหน่วยงานที่สนับสนุนกลุ่มฯ

ตารางที่ 4.3 ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ

วัตถุดิบ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ด้านยื่น	◀-----►	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ด้วยพุ่ง	◀-----►	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ด้วยเก็บดอก	◀-----►	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

หมายเหตุ : ◀-----► ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

ตารางที่ 4.4 การจัดหาวัตถุดิบของกิจการ

วัตถุดิบ	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	แหล่งที่มาของ วัตถุดิบ	ปริมาณซื้อใน แต่ละครั้ง	การชำระ เงิน	วิธีขนส่ง	ค่าขนส่ง
ด้ายยีน	ลูก	900	ร้านค้าใน อ.ลอง	**	จ่ายสด	ขอนส่งเอง	ไม่เสีย ค่าขนส่ง
ด้ายพุ่งหรือด้ายตัว	ลูก	365	ร้านค้าใน อ.ลอง	**	จ่ายสด	ขอนส่งเอง	ไม่เสีย ค่าขนส่ง
ด้ายเก็บดอก	ลูก	900	ร้านค้าใน อ.ลอง	**	จ่ายสด	ขอนส่งเอง	ไม่เสีย ค่าขนส่ง

หมายเหตุ : ** ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการได้รับการสนับสนุน

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต

อุปกรณ์ในการผลิตผ้าทอในแต่ละประเภทมีอุปกรณ์การผลิตที่เหมือนกัน โดยในระยะแรก อุปกรณ์การผลิตต้องมีการจัดหามาจากЕвроลง เนื่องจากในหมู่บ้านไม่มีการหอผ้ามาก่อน ดังนั้นการจัดหา อุปกรณ์การผลิตต่างๆ จะเป็นความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มฯ แต่ละคนในการที่จะจัดหาเอง ซึ่งอุปกรณ์ในการ ผลิตผ้าทอมีดังนี้ คือ กีทอผ้า ฟิมหรือพันหวี กระสาย คอกฟิม ไม้หลาบหรือไม้ดาบ ไม้ย่า ไม้ค้าขาดอก ไม้ขา ดอก ไม้ผัง ไม้เตา เปียขอ

- กีทอผ้า ทำจากไม้ เป็นโครงสร้างสำหรับนำด้ายพุ่งและอุปกรณ์ในการหอผ้าต่างๆ มาบรรจุ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อทำการหอผ้า
- ฟิมหรือพันหวี เป็นส่วนที่จัดเรียงด้ายยีนของผ้าที่ทำการหอ และเป็นตัวกำหนดความกว้าง ของผ้าที่หอ โดยจะมีการสอดด้ายเส้นยีนเข้าตามช่องฟิมรูล 2 เส้น
- กระสาย เป็นที่มีลักษณะรูปทรงเรียวที่ปลายทั้ง 2 ข้าง ตรงกลางจะมีขนาดใหญ่กว่าปลาย ทั้งสอง ตรงกลางมีร่องสำหรับเส้นลอดด้ายพุ่งหรือด้ายสอด เพื่อใช้พุ่งหรือสอดไปในระหว่างช่องของการหอผ้า เพื่อให้ไปขัดกับด้ายยีน
- ชุดเขาย่า เป็นเข้าสำหรับย่าซึ่งมีเชือกในล่อนผูกติดอยู่ โดยเมื่อทำการสอดด้ายยีนใส่ฟิม แล้วจะนำมาใส่เขาย่ากับด้ายไนล่อนเพื่อนำไปประกอบหรือผูกติดกับไม้ย่าอีกทีหนึ่ง
- ไม้แกนม้วนผ้า เป็นไม้ที่ใช้ม้วนผ้าที่หอแล้ว โดยในการหอจะทำการหอจากด้านหลังผ้าและ ม้วนให้ด้านหน้าของผ้าเข้ากับแกนไม้ม้วนผ้า โดยจะมีความยาวเท่ากับความกว้างของกีทอผ้า และจะมีเชือก สำหรับผูกทั้งสองด้านของไม้ม้วนผ้าติดกับกีทอผ้า
- ไม้หลาบหรือไม้ดาบ เป็นไม้ที่มีลักษณะแบบ มีไว้เพื่อแยกด้ายเส้นยีนออกจากกัน โดยจะ สอดไว้ระหว่างด้ายเส้นยีนในกีทอผ้า
- ไม้ย่า มักทำจากไม้ไผ่เป็นไม้ที่มีเชือกผูกติดกับไม้เขาย่าเพื่อทำการแยกด้ายเส้นยีนออกจาก กันเมื่อทำการเหยียบจะมีอยู่ 2 อัน

8. ไม้ขาดอก เป็นไม้ไฟที่เหลาเป็นแท่งยาวคล้ายตะเกียงมีขนาดยาวกว่าฟิล์มเพียงเล็กน้อย ใช้สำหรับในการเก็บดอกหรือเก็บลายผ้าเพื่อได้ลายผ้าลดลายต่างกัน
9. ไม้ผัง ทำมาจากไม้ไผ่เป็นไม้ที่นำมาสำหรับค้ำความกว้างของผ้าทอให้หน้าผ้าตึงพอดีกับฟิล์ม เพื่อให้ทอผ้าได้สะอาดและให้หน้าผ้าตึง ลายไม่เบี้ยวไปมา
10. ไม้เต่า เป็นไม้ที่ใช้สำหรับการเก็บตะกอนหรือการทำออกฟิล์ม โดยจะนำไม้เข้ามาพันด้วยด้ายในล่อนแล้วสอดไม้เต่าเพื่อเป็นการกำหนดระยะเวลาห่างจากไม้เข้ากับเส้นยืนบนกีทธ์ผ้า
11. เผยข้อ เป็นอุปกรณ์ในการเรียงด้วยเส้นยืนหรือการไว้รัน โดยจะมีลักษณะมีเหล็กยาวยื่นขึ้นมาที่ปลายทั้ง 2 ด้านของเผยข้อ เพื่อเป็นที่วนด้วยเส้นยืนไปมา
12. ท่อน้ำพลาสติกพีวีซี ปัจจุบันใช้ทำเป็นแกนด้วยเส้นยืนในระหว่างการกรอตัว จากน้ำจึงนำไปริน โดยจะทำการตัดท่อท่อน้ำพลาสติกให้มีความยาวประมาณ 8 -9 นิ้วเพื่อใช้ทำเป็นแกนด้วย
13. มอเตอร์ไฟฟ้า เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอตัวซึ่งใช้กรอตัวแทนการใช้โก่งกว้าง

ตารางที่ 4.5 วัสดุ และอุปกรณ์การผลิต

อุปกรณ์การผลิต	จำนวน	ราคากล่องหน่วย (บาท)	แหล่งที่มา	ปีที่ได้มา	อายุการใช้งาน	ลักษณะ การได้มา
กีทธ์ผ้า	1 ถึง 2 หลัง	800 บาทต่อ หลัง	ทำเอง	2535	20 ปี	ซื้อ
ฟิล์ม	1 อัน	1.2 เมตร ราคา 300 บาท	ซื้อจากร้านjin เสงหาดหรือร้านผ้ายกทอง	2535	10 ปี	ซื้อ
กระสาย	2 - 3 อัน	อันละ 10 บาท	ซื้อ	2535	20 ปี	ซื้อ
ชุดเขาย่าง ฟิล์ม 8 หลบ	1 คอก	50 บาท	จ้างคนในหมู่บ้านผลิต	2535	ห่อได้ 4 ถึง 5 เครื่อง	ซื้อ
ชุดเขาย่าง ฟิล์ม 12 หลบ	1 คอก	200 บาท	จ้างคนในหมู่บ้านผลิต	2540	ห่อได้ 4 ถึง 5 เครื่อง	ซื้อ
ชุดเขาย่าง ฟิล์ม 4 หลบ	1 คอก	40 บาท	จ้างคนในหมู่บ้านผลิต	2535	ห่อได้ 4 ถึง 5 เครื่อง	ซื้อ
ไม้ม้วนแกนผ้า	1 อัน	ฟรี	ทำเอง	2535	20 ปี	ซื้อ
ไม้หลาบ	2 ถึง 10 อัน	ฟรี	ทำเอง	2535	20 ปี	ซื้อ
ไม้ย่าง	2 อัน	ฟรี	ทำเอง	2535	20 ปี	ซื้อ
ไม้ขาดอก	100 อัน	100 อัน ราคา 30 บาท	จ้างคนในหมู่บ้านผลิต	2535	10 ปี	ซื้อ
ไม้ผัง	1 ถึง 2 อัน	ฟรี	ทำเอง	2535	5 ปี	ซื้อ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

อุปกรณ์การผลิต	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	แหล่งที่มา	ปีที่ได้มา	อายุการใช้งาน	ลักษณะ การได้มา
ไม้เต่า	2 ถึง 3 อัน	ฟรี	ทำเอง	2535	20 ปี	ซื้อ
เฟียขอ	1 อัน	ฟรี	ทำเอง	2535	20 ปี	ซื้อ
หอน้ำพลาสติกพีวีซี (แกนด้วยยื่น)	1 ห่อ	1.2 เมตร 50 บาท	ซื้อร้านค้าใน ตลาดบ้านใหม่	2535	10 ปี	ซื้อ
มอเตอร์ไฟฟ้า	1 อัน	ขั้นละ 700 บาท	ซื้อจากร้านค้า ใน จังหวัดแพร่	2538	1 ปี	ซื้อ

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

4.3.3 บรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ ที่ใช้บรรจุวัตถุดิบในการผลิตจะเป็นถุงพลาสติกใส่ไม้ญี่ปุ่น ซึ่งใช้ในการบรรจุด้วย พู่ ด้านใน ด้วยสอดต่างๆ โดยจะทำการบรรจุคละสี ซึ่งทางร้านค้าที่ไปทำการซื้อด้วยจะແມบรรจุภัณฑ์มาด้วย จึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ในเรื่องของวัตถุดิบ

ส่วนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการบรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อส่งมอบถึงลูกค้า จะคิดในกรณีที่สามารถของทาง กลุ่มฯ ส่งขายให้กับนางไพรินทร์ซึ่งเป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอของทางกลุ่มฯ ในระยะแรก ซึ่งต่อมาทางสมาชิก จะนำไปขายให้พ่อค้าที่มารับหรือนำไปจำหน่ายเองต่างหาก ซึ่งนางไพรินทร์จะถุงกระสอบฟางขนาด ขนาด กว้าง 40 เซนติเมตร ยาว 60 เซนติเมตร สูง 80 เซนติเมตร ซึ่งขายในราคาถุงละ 80 บาท โดยจะซื้อครั้งละ 2 ถุง อายุการใช้งานประมาณ 2 - 3 ปี โดยจะซื้อตามร้านค้าใน อ.วังชิ้น สามารถบรรจุผ้าซินตีนิก ฟิม 8 หลบเพียง อย่างเดียวได้ประมาณ 150 ผืน สามารถบรรจุสีบเพียงอย่างเดียวได้ประมาณ 300 ผืน

ตารางที่ 4.6 บรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	แหล่งที่มา	ความถี่	ปริมาณ ซื้อในแต่ ละครั้ง	วิธีการ ชำระเงิน	การ ขนส่ง	ค่าขนส่ง
ถุงกระสอบ ฟาง	ถุง	80	ร้านค้าใน อำเภอวังชิ้น	2 - 3 ปี ต่อครั้ง	2 ถุง	จ่ายสด	ขนส่งเอง	30 บาทต่อ ครั้ง

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

4.4 แรงงานและการจ้างงาน

4.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต

แรงงานทั้งหมดในการผลิตเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ ที่มีเวลาว่างจากการทำการเกษตร ซึ่งเดิมเป็น สมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านค้างปินใจที่มีความสนใจในการทดลอง ทางกลุ่มฯ มีสมาชิกเริ่มแรกจำนวน

50 คน ในปี พ.ศ.2535 ต่อมาได้มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น และมีจำนวนมากที่สุด 82 คน ในช่วงปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ.2542 ต่อมาเนื่องจากราคาผ้าหอตีนจกมีราคาลดลงอย่างมากทำให้สมาชิกจำนวนหนึ่งเลิกทำการหอผ้าเพื่อขาย ทำให้จำนวนสมาชิกกลุ่มฯ มีจำนวนลดลง โดยในปี พ.ศ.2543 ทางกลุ่มฯ มีจำนวนสมาชิก 55 คน ในปี พ.ศ.2544 ทางกลุ่มฯ มีจำนวนสมาชิกเพียง 27 คน และในปี พ.ศ. 2545 ทางกลุ่มฯ มีสมาชิกที่ยังทำการหอผ้าเพียง 16 คน (แผนภาพที่ 4.1)

แผนภาพที่ 4.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านแรงงานการผลิตของกิจการ

4.4.2 การจ้างงาน

ภายในกลุ่มฯ จะมีการรับจ้างในการทำงานการบางกระบวนการในการหอผ้าให้กับสมาชิกในกลุ่มฯ เช่น การกรอด้วยจะมีสมาชิกรับจ้างกรอด้วยให้กับสมาชิกคนอื่นๆ ออยู่ 1 คน ซึ่งเป็นการกรอด้วยด้วยมือโดยรีไฟฟ้า อัตราค่าจ้างในการกรอด้วยจะคิดต้องละ 2 บาท การกรอแต่ละตองใช้เวลาประมาณ 6 นาที การแกะลายหรือเก็บลายจะมีสมาชิกในกลุ่มฯ ทำการรับจ้างแกะลาย 5 คน อัตราค่าจ้างในการแกะลายขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์ที่หอและจำนวนลวดลายผ้าที่จะต้องทำการแกะลาย โดยการแกะลายจะไม่ได้เหลาเป็นแท่ง ยกเว้นลักษณะเกียบสำหรับแกะลาย ซึ่งถ้าเป็นลวดลายที่มีความยากจำนวนไม่ที่ใช้จะมีจำนวนมากขึ้นด้วย โดยการแกะลายไม่จำนวน 38 ไม้ จะใช้เวลาในการทำประมาณ 1 วัน แกะลายไม้ 40 ไม้ ใช้เวลาประมาณ 1 วัน 3 ชั่วโมง แกะลายไม้ 50 ไม้ ใช้เวลาประมาณ 2 วัน แกะลายไม้ 70 ไม้ ใช้เวลาประมาณ 4 วัน โดยแต่ละวันใช้เวลาทำประมาณ 8 ชั่วโมง ซึ่งเมื่อสมาชิกต้องการเปลี่ยนลายผ้าในการหอใหม่จะต้องทำการจ้างแกะลายใหม่ทุกครั้ง เนื่องจากสมาชิกมีพื้มคนละ 1 ฟื้มเท่านั้น และมีสมาชิกรับจ้างในการสืบด้วย วันด้วย อีก 3-4 คน การสืบด้วยใช้เวลาในการทำประมาณ 2 ชั่วโมงต่อการทำ 1 ครั้ง ซึ่งปกติสมาชิกกลุ่มฯ จะนำมาม้างสืบใหม่เมื่อทำการหอไปแล้วประมาณ 3 – 4 เครื่อง การวินด้วย 1 เครื่องประมาณ 1 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีการขายเครื่อง ซึ่งประกอบด้วย พื้ม ชุดเขาย่า และด้ายยืนซึ่งสามารถนำไปหอได้ทันที โดยอัตราค่าจ้างในบางกระบวนการผลิตผ้าหอ แสดงดังตารางที่ 4. 7

ตารางที่ 4.7 ค่าจ้างการผลิตในบางกระบวนการผลิตผ้าห่อ

รายการ	สีปลาย ง่าย	สีบาก	ผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ	ผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ	ผ้าเทป	ตัวผ้าชิน	ผ้าพื้น
ค่ากรอต้าย	ตองละ 2 บาท						
ค่าโวนด้าย	ผืนละ 5 บาท						
ค่าสีบ (รวมค่าด้ายยืน)	ผืนละ 10 บาท	ผืนละ 10 บาท	ผืนละ 20 บาท	-	ผืนละ 30 บาท	ผืนละ 35 บาท	ผืนละ 35 บาท
ค่าสีบ(ไม่รวม ค่าด้ายยืน)	30 บาทต่อ ^{ครั้ง}	30 บาทต่อ ^{ครั้ง}	50 บาทต่อ ^{ครั้ง}	70 บาทต่อ ^{ครั้ง}	50 บาทต่อ ^{ครั้ง}	60 บาทต่อ ^{ครั้ง}	60 บาทต่อ ^{ครั้ง}
ค่าแกะลาย	70 ถึง 80 บาท	100 บาท	180 ถึง 200 บาท	200 บาท	200 บาท	-	-
ค่าทำซุดเขายำ	40 บาท	40 บาท	50 บาท	200 บาท	50 บาท	50 บาท	50 บาท
เครื่อง (ฟิม+ซุด เขายำ+ด้ายยืน)	400 บาท (หอยได้ 16 ผืน)	400 บาท (หอยได้ 16 ผืน)	600 บาท (หอยได้ 12 ผืน)	800 บาท (หอยได้ 12 ผืน)	700 บาท (หอยได้ 12 ผืน)	800 บาท (หอยได้ 24 ผืน)	800 บาท (หอยได้ 24 ผืน)

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

โดยแรงงานหรือสมาชิกของกลุ่มฯ มีการเปลี่ยนแปลงในการผลิตในแต่ละปีซึ่งแสดงดังตารางที่ 4.8 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงปีแรกที่ทำการก่อตั้งกลุ่มฯ สมาชิกส่วนใหญ่ใช้แรงงานในการผลิตสีปลายง่าย ในปี พ.ศ.2536 สมาชิกที่ผลิตตัวผ้าชินจะมีการผลิตผ้าพื้นด้วย จนกระทั่งในปี พ.ศ.2537 แรงงานที่ทำการผลิตสีปลายง่ายหันมาหอผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ เนื่องจากเป็นที่ต้องการของห้องตลาดและมีราคางานสูงกว่าการหอผ้าสีปลายง่าย ในปี พ.ศ.2538 ผู้ที่หอตัวผ้าชินและหอผ้าพื้นทำการหอผ้าพื้นน้อยลงเหลือเพียง 1 ราย เนื่องจากผ้าพื้นเริ่มไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ในปี พ.ศ.2540 สมาชิกของกลุ่มฯ ยกเลิกการหอผ้าเทปเนื่องจากราคาตกต่ำและไม่เป็นที่ต้องการของตลาด แรงงานที่เคยทำการผลิตผ้าเทปหันไปหอผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบแทน ในปี พ.ศ.2542 ทางกลุ่มฯ มีการหอสีปลายง่ายอีกต่อไป และสมาชิกที่เป็นแรงงานในการหอผ้าของกลุ่มฯ เหลือเพียง 27 คน เนื่องจากภาวะราคาผ้าหอที่ตกต่ำ ไม่จุนใจให้มีการผลิตผ้าหอเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.8 การเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานการผลิตของกิจการ

ผลิตภัณฑ์	การเปลี่ยนแปลงแรงงานการผลิตผ้าห่อของกิจการ										
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
สไบaley เจ่าย	37	40	10	10	10	10	10	5	5	-	-
สไบเจก	-	-	-	-	-	-	-	5	5	5	3
ผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ	-	10	50	54	54	59	59	59	37	19	10
ผ้าชินตีนจาก ฟิม 12 หลบ	-	-	-	10	10	10	10	10	5	-	-
ผ้าเทป	10	7	7	5	5	-	-	-	-	-	-
ตัวผ้าชิน	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
ผ้าพัน	-	3	3	1	1	1	-	-	-	-	-
รวม	50	63	73	83	83	83	72	72	55	37	14

ที่มา : จากการสำรวจ

ลักษณะการจ่ายค่าแรงในการผลิตของกลุ่มฯ จะเป็นในลักษณะการจ่ายค่าแรงเป็นชั้นงานที่สมาชิกผลิตได้ โดยสมาชิกจะนำผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเสร็จแล้วนำมาขายให้กับพ่อค้าที่ทำการรับซื้อ ซึ่งในระยะแรก ประธานเป็นผู้รับซื้อผ้าห่อของสมาชิกทั้งหมด แต่ไม่ได้ใช้เงินของกลุ่มฯ ในการจัดซื้อหรือซื้อในนามกลุ่มฯ แต่อย่างใด สวัสดิการของกลุ่มฯ ที่มีให้กับสมาชิกที่ทำการผลิต ทางกลุ่มฯ มีเพียงการให้สมาชิกสามารถกู้ยืมด้วยจากทางกลุ่มฯ เพื่อนำไปประกอบต้นทุน ซึ่งสมาชิกไม่ต้องเสียต้นทุนและเวลาในการจัดหาด้วยสำหรับทอผ้า

ปัญหาทางด้านแรงงานของกลุ่ม

1. สมาชิกภายในกลุ่มส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำงาน ทำให้ในช่วงฤดูหนาว สมาชิกต้องไปประกอบอาชีพหลัก ทำให้ผลผลิตผ้าห่อของกลุ่มฯ ในช่วงฤดูหนาวออกมากไม่มากนัก
2. การผลิตส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความชำนาญและความละเอียดของสมาชิกแต่ละคน เนื่องจากไม่สามารถควบคุมการผลิตของสมาชิกแต่ละคนในระหว่างการผลิตได้ เพราะลักษณะการผลิตเป็นการกระจายการผลิตไปทำที่บ้านของสมาชิก ดังนั้นมีความผิดพลาดที่เกิดจากการทอทำให้ผ้าห่อชิ้นนั้นขายได้ยาก

4.5 ต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุน การคำนวณหาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ผ้าหอต่อชิ้นเพื่อนำไปทำการเปรียบเทียบทางเดือนการผลิต

จากการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าห่อของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2544 กลุ่มฯ มีการผลิตผ้าหอเพียง 3 ชนิด คือ สไบเจก ผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ และตัวผ้าชิน ซึ่งสามารถคำนวณหาต้นทุนการผลิตโดยการคำนวนได้ดังตารางที่ 4.9 ถึง 4.11 สามารถพิจารณาต้นทุน และผลตอบแทนในการผลิตจำแนกตามผลิตภัณฑ์ดังนี้

สไปจก เมื่อพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต พบว่าต้นทุนการผลิตทั้งหมดของสมาชิกจากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 95.27 บาทต่อผืน จำแนกเป็นค่าวัสดุดิบในการผลิต ร้อยละ 17.34 ค่าจ้างแรงงานในการผลิตบางชั้นตอน และค่าแรงในการหอ คิดเป็นร้อยละ 81.53 และค่าเสื่อมอุปกรณ์การผลิต ร้อยละ 1.13 สมาชิกจะนำมายาปลิภัณฑ์ให้กลุ่มฯ ซึ่งคิดในกรณีที่สมาชิกนำมาย่างให้ประธานกลุ่มฯ ในราคา 100 บาทต่อผืน ซึ่งทำให้สมาชิกได้กำไร 4.73 บาทต่อผืน ณ ระดับราคาขายส่ง 110 บาทต่อผืน อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอันทุนการผลิตทั้งหมดจากการคำนวณต่อราคาขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 13.39 นั่นคือ หากราคาขายส่ง 100 บาท จะได้กำไรจากการขายส่ง 13.39 บาทต่อผืน ณ ระดับราคาขายปลีก 120 บาทต่อผืน อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอันทุนการผลิตทั้งหมดจากการคำนวณต่อราคาขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 20.61 นั่นคือ หากราคาขายปลีก 100 บาท จะได้กำไรจากการขายปลีก 20.61 บาทต่อผืน (ตารางที่ 4.9)

ผ้าชินตีนจก ปีม 8 หลบ เมื่อพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต พบว่าต้นทุนการผลิตทั้งหมดของสมาชิกจากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 179.31 บาทต่อผืน จำแนกเป็นค่าวัสดุดิบในการผลิต ร้อยละ 20.91 ค่าจ้างแรงงานในการผลิตบางชั้นตอน และค่าแรงในการหอ คิดเป็นร้อยละ 78.73 และต้นทุนคงที่ในส่วนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ร้อยละ 0.36 สมาชิกจะนำมายาปลิภัณฑ์ให้กลุ่มฯ ซึ่งคิดในกรณีที่สมาชิกนำมาย่างให้ประธานกลุ่มฯ ในราคา 180 บาทต่อผืน ซึ่งทำให้สมาชิกได้กำไร 0.69 บาทต่อผืน ณ ระดับราคาขายส่ง 200 บาทต่อผืน อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอันทุนการผลิตทั้งหมดจากการคำนวณต่อราคาขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 10.35 นั่นคือ หากราคาขายส่ง 100 บาท จะได้กำไรจากการขายส่ง 10.35 บาทต่อผืน ณ ระดับราคาขายปลีก 220 บาทต่อผืน อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอันทุนการผลิตทั้งหมดจากการคำนวณต่อราคาขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 18.50 นั่นคือ หากราคาขายปลีก 100 บาท จะได้กำไรจากการขายปลีก 18.50 บาทต่อผืน (ตารางที่ 4.10)

ตัวผ้าชิน เมื่อพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพบว่าต้นทุนการผลิตทั้งหมดของสมาชิกจากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 71.56 บาทต่อผืน จำแนกเป็นค่าวัสดุดิบในการผลิต ร้อยละ 49.53 ค่าจ้างแรงงานในการผลิตบางชั้นตอน และค่าแรงในการหอ คิดเป็นร้อยละ 50.07 และต้นทุนคงที่ในส่วนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ร้อยละ 0.40 สมาชิกจะนำมายาปลิภัณฑ์ให้กลุ่มฯ ซึ่งคิดในกรณีที่สมาชิกนำมาย่างให้ประธานกลุ่มฯ ในราคา 80 บาทต่อผืน ซึ่งทำให้สมาชิกได้กำไร 8.44 บาทต่อผืน ณ ระดับราคาขายส่ง 90 บาทต่อผืน อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอันทุนการผลิตทั้งหมดจากการคำนวณต่อราคาขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 20.49 นั่นคือ หากราคาขายส่ง 100 บาท จะได้กำไรจากการขายส่ง 20.49 บาทต่อผืน ณ ระดับราคาขายปลีก 110 บาทต่อผืน อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอันทุนการผลิตทั้งหมดจากการคำนวณต่อราคาขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 34.95 นั่นคือ หากราคาขายปลีก 100 บาท จะได้กำไรจากการขายปลีก 34.95 บาทต่อผืน (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.9 ต้นทุนการผลิตของสีบูก พิม 4 หลบ

รายการ	สีบูก				
	ต้นทุน ก่อสร้าง	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
		เงินสด	ไม่ใช้เงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อ ต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการผลิตของสมาชิกกลุ่มฯ					
ต้นทุนผันแปร		24.1981	70.0000	94.1981	98.87
1. ปัจจัยการผลิต					
วัสดุดิบหลัก		16.5231	0.0000	16.5231	17.34
2. แรงงาน		7.6750	70.0000	77.6750	81.53
ต้นทุนคงที่		0.0000	1.0733	1.0733	1.13
ค่าเสื่อมราคา		0.0000	1.0733	1.0733	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วยของสมาชิก	100.00	24.1981	71.0733	95.2713	100.00
ราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท)				100.00	
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)				5.80	
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)				75.80	
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)				4.73	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปรต่อราคากาชายสั่ง (ร้อยละ)				5.80	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสดต่อราคากาชายสั่ง (ร้อยละ)				75.80	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อราคากาชายสั่ง (ร้อยละ)				4.73	
ราคากาชายสั่ง (บาท)				110.00	
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)				15.80	
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)				85.80	
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)				14.73	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปรต่อราคากาชายสั่ง (ร้อยละ)				14.37	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสดต่อราคากาชายสั่ง				78.00	

(ร้อยละ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ส่วนประกอบ				
	ต้นทุน กิจกรรม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
		เงินสด	ไม่ใช้เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อ ราคาขายส่ง (ร้อยละ)		13.39			
ราคาขายปลีก (บาท)			120.00		
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)			25.80		
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)			95.80		
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)			24.73		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย ปลีก (ร้อยละ)			21.50		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย ปลีก (ร้อยละ)			79.83		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อ ราคาขายปลีก (ร้อยละ)			20.61		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

ตารางที่ 4.10 ต้นทุนการผลิตของผ้าชิ้นตีนจาก ฟิม 8 หลบ

รายการ	ผ้าชิ้นตีนจาก ฟิม 8 หลบ				
	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
		เงินสด	ไม่ใช้เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุนต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการผลิตของสมาชิกกลุ่มฯ					
ต้นทุนผันแปร		48.6649	130.0000	178.6649	99.64
1. ปัจจัยการผลิต		37.4982	0.0000	37.4982	20.91
วัสดุดิบหลัก		11.1667	130.0000	141.1667	78.73
2. เงินงาน		0.0000	0.6438	0.6438	0.36
ต้นทุนคงที่		0.0000	0.6438	0.6438	
ค่าเสื่อมราคา		0.0000	0.6438	0.6438	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วยของสมาชิก	180.00	48.6649	130.6438	179.3087	100.00
ราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท)				180.00	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)				1.34	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)				131.34	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)				0.69	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนผันแปรต่อราคากาญจล (ร้อยละ)				0.74	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนเงินสดต่อราคากาญจล (ร้อยละ)				72.96	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อราคากาญจล (ร้อยละ)				0.38	
ราคากาญจล (บาท)				200.00	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)				21.34	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)				151.34	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)				20.69	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนผันแปรต่อราคากาญจล (ร้อยละ)				10.67	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอัต้นทุนเงินสดต่อราคากาญจล (ร้อยละ)				75.67	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	ผ้าชิ้นเดียว ปีม 8 หลบ				
	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
		เงินสด	ไม่ใช่เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อ ราคาขายส่ง (ร้อยละ)		10.35			
ราคาขายปลีก (บาท)			220.00		
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)			41.34		
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)			171.34		
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)			40.69		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย ปลีก (ร้อยละ)			18.79		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย ปลีก (ร้อยละ)			77.88		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อ ราคาขายปลีก (ร้อยละ)			18.50		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

ตารางที่ 4.11 ต้นทุนการผลิตของผ้าชิ้นตีนจาก ฟิม 8 หลบ

รายการ	ตัวผ้าชิ้น				
	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
		เงินสด	ไม่ใช้เงินสด	รวม	อัตราส่วน ของต้นทุน ต่อต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการผลิตของสมาชิกกลุ่มฯ					
ต้นทุนผันแปร		46.2734	25.0000	71.2734	99.60
1. ปัจจัยการผลิต		35.4401	0.0000	35.4401	49.53
วัสดุดิบหลัก		10.8333	25.0000	35.8333	50.07
2. แรงงาน		0.0000	0.2862	0.2862	0.40
ต้นทุนคงที่		0.0000	0.2862	0.2862	
ค่าเสื่อมราคา		80.00	46.2734	25.2862	71.5596
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วยของสมาชิก					100.00
ราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท)				80.00	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)				8.73	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)				33.73	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)				8.44	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนผันแปรต่อราคากาขายส่ง (ร้อยละ)				10.91	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนเงินสดต่อราคากาขายส่ง (ร้อยละ)				42.16	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อราคากาขายส่ง (ร้อยละ)				10.55	
ราคากาขายส่ง (บาท)				90.00	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)				18.73	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)				43.73	
ผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)				18.44	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเห็นอืดต้นทุนผันแปรต่อราคากาขายส่ง (ร้อยละ)				20.81	

อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสดต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)		48.59
---	--	-------

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ตัวผู้ชี้วัด				
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์				อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
	ต้นทุน กลุ่ม	เงินสด	ไม่ใช่เงินสด	รวม	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อ ราคาขายส่ง (ร้อยละ)					20.49
ราคาขายปลีก (บาท)					110.00
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปร (บาทต่อหน่วย)					38.73
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสด (บาทต่อหน่วย)					63.73
ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมด (บาทต่อหน่วย)					38.44
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย ปลีก (ร้อยละ)					35.21
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย ปลีก (ร้อยละ)					57.93
อัตราผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อ ราคาขายปลีก (ร้อยละ)					34.95

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตในปี พ.ศ.2544 ข้างต้น สามารถนำมาสรุปดัง
ตารางที่ 4.12 ได้ดังนี้ สำหรับ มีระยะเวลาการผลิต 3 วันต่อผืน หรือประมาณ 10 ผืนต่อเดือน ซึ่งจากการ
วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนพบว่า สมาชิกจะได้รับกำไรจากการขายให้กลุ่มฯ ในกรณีที่ประธานกลุ่มฯ เป็น
ผู้รับชื้อ 47.30 บาทต่อเดือน และจากการขายผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ เพียง 6.21 บาทต่อเดือน และจากตัว
ผ้าชิน 506.40 บาทต่อเดือน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการหักผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ ที่เป็นผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มฯ
กลับให้ผลตอบแทนในการผลิตน้อยที่สุด ซึ่งต่างจากตัวผ้าชิน ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงที่สุด และมีสมาชิกที่ผลิต
เพียง 2 ถึง 3 รายเท่านั้น

ตารางที่ 4.12 ผลตอบแทนและอัตราผลตอบแทนจำแนกรายผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ระยะเวลาการผลิตต่อผืน (วัน)	ปริมาณการผลิตต่อเดือน (ผืน)	กำไรต่อหน่วย ณ ระดับราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท)	กำไรรวมต่อเดือน (บาท)
สีเบจก	3	10	4.73	47.30
ผ้าชั้นตีนจก พื้น 8 หลบ	3.5	9	0.69	6.21
ตัวผ้าชั้น	0.5	60	8.44	506.40

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

4.6 กรรมวิธีการผลิต

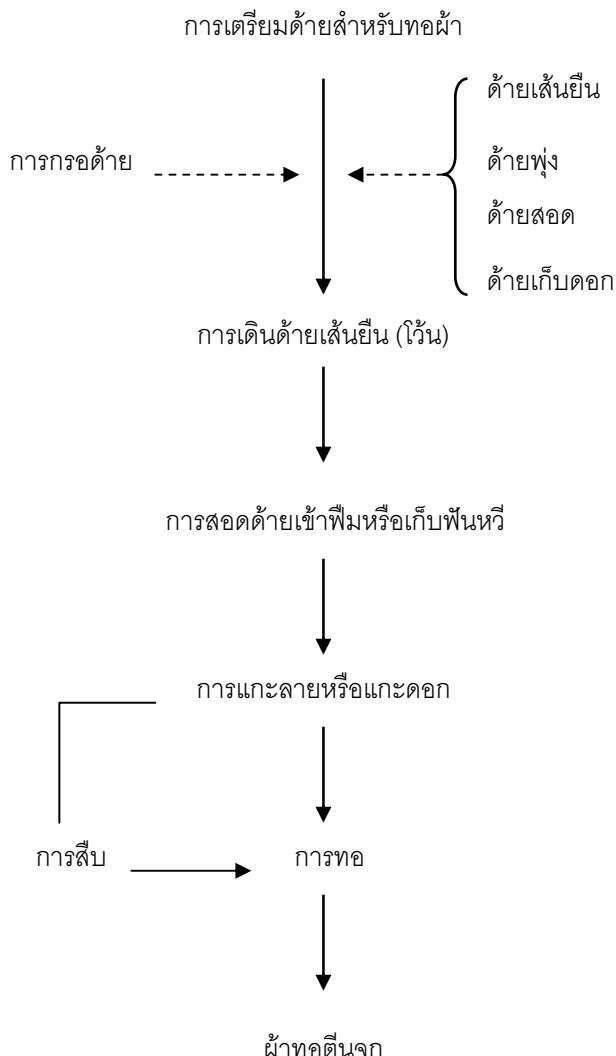
การผลิตของกลุ่มฯ สมาชิกจะเป็นผู้มากอุปกรณ์ดิบหลักจากทางกลุ่มฯ คือ ด้ายที่ใช้ในการทอ และจะนำไปทำการผลิตที่บ้านของสมาชิกแต่ละคน โดยขั้นตอนในการทอผ้าของสมาชิกสามารถแยกได้เป็น 2 ขั้นตอนหลักๆ คือ การเตรียมด้านเส้นยืนและการเตรียมด้วยเส้นพุ่ง

1. การเตรียมเส้นยืน โดยก่อนจะมีการทอผ้าเมื่อสมาชิกได้ไปรับด้วยจากทางกลุ่มฯ แล้ว จะนำด้ายยืนไปทำการกรอเข้าหลอดหอพิวชีซึ่งมีความยาวประมาณ 8 นิ้วเสียก่อน ส่วนด้ายพุ่งและด้ายสอดจะทำการกรอใส่หลอดด้วยพุ่ง ซึ่งจะนำไปใส่ในกระสาย ส่วนด้ายเก็บดอกจะไม่มีการนำมารอใส่หลอดแต่อย่างใด ซึ่งในปัจจุบันการกรอด้วยจะใช้มอเตอร์ไฟฟ้าในการกรอด้วยแทนการใช้มือหมุนกิ่งกว้างเพื่ogrอด้วยดังเช่นสมัยก่อน โดยทางกลุ่มฯ มีสมาชิกรับจ้างกรอด้วย โดยคิดในอัตราต่อองค์ละ 2 บาท จากนั้นจะนำด้ายเส้นยืนที่กรอเรียบร้อยแล้วนำไปทำการโวนหรือการเดินด้านเส้นยืนในเมียขอซึ่งจะมัดเป็นเครื่อเพื่อป้องกันไม่ให้ด้ายพันกัน เมื่อทำการโวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำด้ายไปสอดเข้าฟื้มหรือพันหัว โดยพันหัว 1 ครั้ง จะสอดด้วยเส้นยืน 2 เส้น เมื่อสอดด้วยเส้นยืนใส่ฟื้มเสร็จจะนำไปปิ้งบนกีกอผ้าเพื่อทำการเก็บลาย

2. การเตรียมด้วยเส้นพุ่งและด้ายสอด โดยจะทำการกรอด้วยเข้าหลอดด้วยพุ่งซึ่งมักทำมาจากไม้ไผ่โดยจะนำไผ่ไว้ในแกนของกระสายเพื่อนำไปพุ่งขัดกับด้ายยืน โดยด้ายพุ่งจะมีสีที่เป็นสีเข้ม เช่น สีดำ เป็นด้ายที่สำหรับหอเป็นสีพื้นเพื่อขัดกับด้านยืน ส่วนด้ายสอดจะเป็นด้ายที่ทำให้เกิดสีสันหลักๆ บนผ้าหอ โดยการกรอด้วยเข้ากระสายของหั้งด้ายพุ่งและด้ายสอดจะทำการกรอด้วยให้เป็นเส้นพุ่งหรือสอดจำนวน 2 เส้น ส่วนด้ายเก็บดอกจะเป็นด้ายที่ไม่ได้ทำการกรอเข้ากระสายแต่จะตัดเป็นเส้นยาวและพาดไว้ที่กีกอผ้าเพื่อ防止มาระบุดลายหรือเก็บดอกของผ้าจะเป็นด้ายไนมประดิษฐ์ที่ทำให้เกิดสีสันบนผ้าให้มีความโดดเด่นสวยงาม

เมื่อทำการเตรียมด้วยสำหรับการทอเสร็จเรียบร้อยแล้วก็สามารถทำการทอผ้าตามที่ต้องการ โดยลักษณะและขนาดความกว้างของผ้าขึ้นอยู่กับขนาดความกว้างของฟื้มเป็นตัวกำหนด เช่น สีเบจจะใช้ฟื้ม 4 หลบ ผ้าชั้นตีนจกจะใช้ฟื้ม 8 หลบหรือฟื้ม 12 หลบ เป็นต้น โดยฟื้ม 1 หลบ จะมีรูในการสอดด้วยของฟื้มทั้งหมด 40 รู

ขั้น 1 ถู จะสอดด้วย 2 เส้น เมื่อทำการหกจนด้วยเส้นยืนหมด หากต้องการจะทำการหกต่อในลายเดิมก็จะนำไปทำการลีบหรือการต่อด้วยเส้นยืนและทำการหกต่อได้ หากต้องการเปลี่ยนลายผ้าจะต้องนำ้าไปแกะลายใหม่หรือต้องเปลี่ยนฟิมที่มีการแกะลายที่ต้องการแล้วจึงนำมาลีบด้วยแล้วจึงสามารถทำการหกต่อไปได้

แผนภาพที่ 4.2 กรรมวิธีการผลิตผ้าหกของกิจการ

4.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

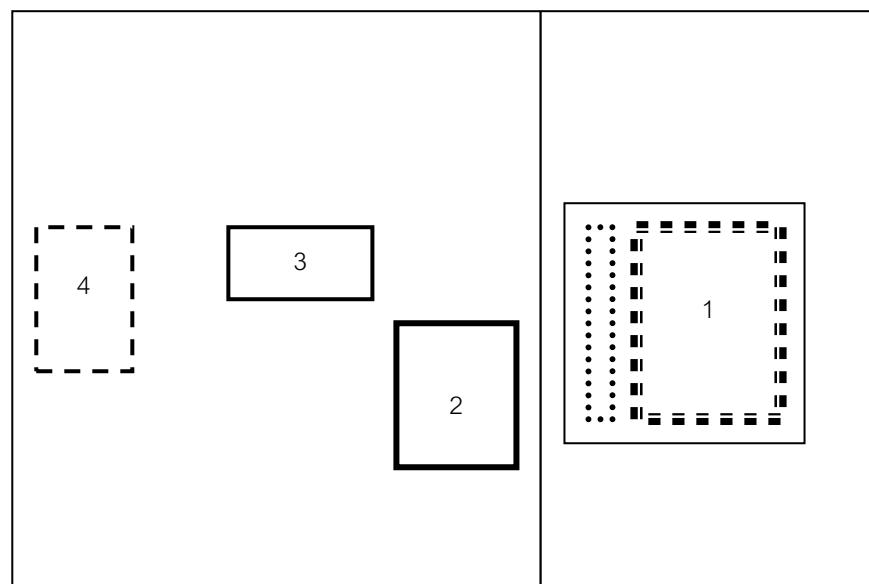
แต่เดิมทางกลุ่มฯ ไม่มีการหกผ้ามาก่อนดังนั้นเครื่องไม้เครื่องมือในการหกผ้าจึงต้องซื้อมาจากชำนาญช่าง เช่น กีทธ์ผ้า เมื่อนำมาทำการหกในหมู่บ้านก็สามารถทำการสร้างกีทธ์ผ้าและอุปกรณ์ต่างๆ ในการหกผ้าขึ้นเองได้ ในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านการผลิตของกลุ่มฯ ที่เห็นได้ชัดเจน คือ การกรอด้วยใช้มอเตอร์

ไฟฟ้าในการกรอก โดยสามารถหาชื่อได้ตามร้านเครื่องขายไฟฟ้าในอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ในราคาระดับ 700 บาท ซึ่งเป็นเครื่องมอเตอร์ที่ใช้เท้าเหยียบ ซึ่งเครื่องกรอกจากมอเตอร์ไฟฟ้าที่ใช้ จะใช้ไฟฟ้าตามบ้านเรือน ประมาณ 220 วัลต์ กำลังไฟ 63 วัตต์ โดยจะทำการกรอกด้วยยีนไสท์พีวีซี 1 ต่องหรือ 1 ใจ ใช้เวลาประมาณ 6 นาที แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อเพ่งถ่านกราไฟฟ์ในราคาระดับ 50 บาท และค่าสายพานซึ่งจะมีการขาดเนื่องจากการกรอกด้วย โดยจะกรอกด้วยได้ประมาณ 20 กำของด้านยีน โดยด้วยยีน 1 ลูกจะมี 11 กำ 1 กำจะมี 6 ต่อง หรือจะกรอกด้วยได้ประมาณ 120 ต่องจะเปลี่ยนสายพาน 1 ครั้ง ส่วนด้วยพุงหรือด้วยสอด 1 ลูก จะมี 21 กำ โดย 1 กำ จะมี 5 ใจหรือ 5 ต่อง

นอกจากนี้ยังมีการใช้หอน้ำพลาสติกหรือท่อพีวีซีขนาดความกว้าง 20 มิลลิเมตรหรือ 3 ส่วน 4 นิ้วในการทำเป็นแกนสำหรับกรอกด้วยยีน โดยจะทำการตัดประมาณ 8 – 9 นิ้ว โดยจะทำการซื้อมา 1 ท่อ ความยาว 4 เมตร ราคา 30 บาท ตามร้านค้าหรือตลาด แทนการใช้มะกัวกในการทำเป็นแกนด้วยเหมือนสมัยดังเดิม

4.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

ลักษณะการผลิตของกลุ่มฯ จะเป็นลักษณะการกระจายการผลิตให้สมาชิกไปทำการผลิตที่บ้าน แต่สมาชิกจะมาขอภูมิลำเนาด้วยเพื่อใช้ในการผลิตที่บ้านของประชาชนกลุ่มฯ นอกจากนี้เมื่อสมาชิกทำการหอเหลวฯ จะนำมายield กับนางไพรินทร์ นางไพรินทร์จะทำการตรวจสอบคุณภาพของผ้าที่หอเหลวฯแล้ว ทั้งความแน่นของผ้า ลดลายและสีสัน จากนั้นจะทำการบรรจุถุงกระสอบพลาสติกเพื่อเตรียมจัดจำหน่ายต่อไป ซึ่งสภาพและผังของสถานที่ผลิตจะเป็นผังของสถานที่ผลิตของประชาชนของกลุ่มฯ

1 : เมียขอ

3 : ตู้เก็บด้วยสำหรับหอผ้า

2 : กีหอผ้า

4 : บริเวณที่เก็บพืมและไม้เขาย่างที่มีลดลายต่างๆ กัน

แผนภาพที่ 4.3 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

4.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต

เนื่องจากการทอผ้าไม่มีของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตดังนั้นจึงไม่มีการกำจัดของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตแต่อย่างใด

4.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์

เนื่องจากลักษณะการผลิตของกลุ่มฯ จะเป็นลักษณะการกระจายการผลิตให้สมาชิกไปทำที่บ้าน การควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ระหว่างทำการผลิตของกลุ่มฯ จึงไม่สามารถทำได้ ขึ้นอยู่กับความชำนาญและความละเอียดของผู้ทอเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นความสม่ำเสมอในการกระตุกฟื้มให้เกิดความแน่นของเส้นใยผ้า ทอ หรือความละเอียดในการเก็บลายต่างๆ แต่เมื่อทำการทอเสร็จแล้วและนำไปขายให้กับทางนางไฟรินทร์ นางไฟรินทร์จะเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของผ้าทออีกทีหนึ่ง โดยจะพิจารณาในเรื่องของความถูกต้องของลวดลายในการทอ สีสันในการทอด้ายเก็บดอกต่างๆ หากทำการทอไม่ถูกต้องจะไม่ทำการรับซื้อ หรือรับซื้อในราคาน้ำตก ที่ต่ำกว่าปกติเนื่องเป็นผลิตภัณฑ์ไม่สมบูรณ์

4.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

4.11.1 ปัญหาด้านการผลิต

ปัญหาทางด้านการผลิตของกลุ่มฯ ในปัจจุบัน คือ การที่สมาชิกในกลุ่มฯ เลิกทำการผลิตผ้าทอ เนื่องจากปริมาณการผลิตผ้าทอมีอยู่ในห้องตลาดมีจำนวนมาก ทำให้ราคาผ้าทอมีราคาต่ำ ไม่คุ้มค่าในการทอ ทำให้สมาชิกส่วนมากของกลุ่มฯ หันไปทำไร่ ทำนาแทน ทำให้กลุ่มฯ ไม่มีผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปจำหน่าย ซึ่งจำนวนสมาชิกของกลุ่มฯ มีจำนวนลดลงเรื่อยมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 ส่วนปัญหาทางด้านการผลิตหรือกระบวนการผลิตของสมาชิกในกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ คิดว่าไม่เป็นปัญหามากนัก ซึ่งทางกลุ่มฯ จะตระหนักรถึงปัญหาในเรื่องราคาผ้าทอตกต่ำ ทำให้สมาชิกเลิกทำการผลิตผ้าทอเพียงปัญหาเดียว

4.11.2 ความต้องการทางการผลิตของกิจการ

ทางกลุ่มฯ ประสบปัญหานี้ในเรื่องราคาผ้าทอตกต่ำ ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจในการทำการผลิตของสมาชิก ซึ่งทางกลุ่มฯ ต้องการให้มีการช่วยเหลือทางด้านการยกกระดับราคาผ้าทอเพื่อที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจให้สมาชิกหันมาทอผ้าเพิ่มมากขึ้น

แต่ทางกลุ่มฯ ไม่ได้ตระหนักรถึงว่าถึงแม้ว่าจะมีการยกกระดับราคาผ้าทอให้สูงขึ้นได้ แต่หากยังมีการผลิตในลักษณะหรือรูปแบบเดิม ปัญหาราคาผ้าตกต่ำก็จะตามมาเนื่องจากปริมาณผ้าทอในห้องตลาดมีจำนวนมากอยู่แล้ว ซึ่งหากทางกลุ่มฯ มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอในรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้อื่นๆ แทน เช่น กระเบ้า หรือขายผ้าม่าน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าทอและทางสมาชิกกลุ่มฯ ยังคงจะทำการทอผ้าอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากถึงแม้ว่าราคาผ้าทอจะตกต่ำ แต่ราคากลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าทอจะไม่ตกต่ำไปด้วย

4.12 ศักยภาพการผลิต

4.12.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์

ถึงแม้ว่าทางกลุ่มฯ มีการจัดตั้งมานาน สมาชิกกลุ่มฯ มีความชำนาญในการทอผ้าเป็นอย่างดี แต่พื้นฐานของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ คือ ผ้าทอไม่ได้มีเอกลักษณ์เฉพาะของทางกลุ่มฯ หรือมีเอกลักษณ์ของพื้นที่ที่ทำการทอแต่อย่างใด เนื่องจากทางกลุ่มฯ นำเอารูปแบบการผลิตมาจากอำเภอ ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ถึงแม้ว่าทางกลุ่มฯ จะมีการผลิตในผลิตภัณฑ์ผ้าทอถึง 7 ประเภทด้วยกัน เช่น สไบ สไบจก ผ้าซิ่นตีนจก ผ้าเทป เป็นต้น ดังนั้นมีเอกลักษณ์ นำไปขายที่อำเภอ ผลิตภัณฑ์จะไม่มีความแตกต่างกัน แต่อย่างใด ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในด้านการผลิตและรูปแบบของสินค้า ซึ่งหากทางกลุ่มฯ ไม่มีวัตถุในราคาก็ถูกกว่าที่นำาออก เพื่อใช้ในการผลิตจะมีผลกำไรไม่แตกต่างจากที่ไปจำหน่ายในอำเภอมากนัก ดังนั้น ความแตกต่างจะขึ้นอยู่กับฝีมือและความละเอียดปราณีตในการผลิต ซึ่งถึงแม้ว่ามีการทำผ้าทอที่มีความละเอียดปราณีตแต่ยังขาดรายเช่นเดียวกันกับผ้าตามท้องตลาด ก็จะได้รับราคาเดียวกัน ดังนั้นการพัฒนาทางด้านรูปแบบและลดลายในการทอผ้าเป็นอีกด้านหนึ่งที่สามารถพัฒนาผ้าทอของกลุ่มฯ ให้ได้รับราคาสูงขึ้น เช่น ในกรณีผ้าซิ่นตีนจกลาย 12 ปั้นนา ฟิม 8 หลบ ซึ่งทางกลุ่มฯ เคยทำการผลิต สามารถขายได้สูงสุดถึงผืนละ 600 บาท ในช่วงปี พ.ศ.2537 ถึง 2538 เนื่องจากเป็นลดลายที่ยังไม่มีการทอมากนัก ซึ่งจะได้ราคาสูงกว่าการทอผ้าซิ่นตีนจกตลาดอื่น

เมื่อพิจารณาตารางที่ 4.9 ถึง 4.11 แสดงศักยภาพการผลิตในปี พ.ศ.2544 กลุ่มฯ เหลือ ผลิตภัณฑ์ที่ทำการจำหน่ายเพียง 3 ชนิด คือ สไบจก ผ้าซิ่นตีนจก ฟิม 8 หลบ และตัวผ้าซิ่น ซึ่งถึงแม้ว่าผ้าซิ่นตีนฟิม 8 หลบ จะเป็นผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มฯ แต่เมื่อพิจารณาตั้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกลับให้ผลตอบแทนการผลิตที่มีค่าต่ำกว่า ตัวผ้าซิ่นและสไบจก

แต่ทางด้านบุคลากรของกลุ่มฯ ยังมีสมาชิกที่สามารถเป็นวิทยากรที่สามารถสอนในทุกกระบวนการผลิตของการทอผ้าได้ คือ นางสาวรังแก้ว ซึ่งเป็นเหตุภูมิของกลุ่มฯ ซึ่งมีความชำนาญเกี่ยวกับการแกะลายผ้าและรับจำจางแกะลายหรือเก็บลายผ้าให้สมาชิกกลุ่มฯ ซึ่งหากมีการแกะลดลายผ้าทอใหม่ๆ ก็สามารถทำการสอนให้สมาชิกกลุ่มฯ ได้

4.12.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต

ด้านปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ กลุ่มฯ จะได้รับงบประมาณสนับสนุนในเรื่องของปัจจัยการผลิต ตลอดมาตั้งแต่ก่อตั้งกลุ่มฯ แห่งกลุ่มฯ ยังไม่มีการระดมทุนภายในกลุ่มฯ เพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตด้วยเงินทุนในกลุ่มฯ เองทำให้หากไม่มีหน่วยงานให้การสนับสนุนในเรื่องเงินทุนในการจัดหาปัจจัยการผลิตสมาชิกกลุ่มฯ จะต้องจัดหาทุนสำหรับจัดซื้อวัสดุคงดีด้วยตนเอง ซึ่งต้นทุนค่าวัสดุคงดีในการผลิตผ้าทอแต่ละชนิดของกลุ่มฯ คิดเป็นร้อยละ 40 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูง

4.12.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตของกลุ่มฯ ยังคงเป็นการใช้กีกทอผ้าแบบดั้งเดิม มีลักษณะเหมือนกีกทอผ้าในท้องที่อื่นๆ ของจังหวัด ซึ่งไม่มีความแตกต่างในด้านกระบวนการผลิตแต่อย่างใด อีกทั้งทางกลุ่มฯ ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนภัณฑ์จากผ้าทอ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มฯ มีรายได้จากการทอผ้า

บทที่ 5

การตลาด

5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด

5.1.1 การบริหารการตลาด

การบริหารการตลาดของทางกลุ่มทอผ้าบ้านค้างปืนใจ เนื่องจากทางกลุ่มฯ ไม่ได้มีการรวมกันเพื่อการขาย ดังนั้นสมาชิกจะแยกกันขาย ในระบบแรกสมาชิกจะขายผ้าทอที่ทำการทอเสร็จแล้วให้กับบ้านไฟรินทร์เพียงผู้เดียว ต่อมาเมื่อพ่อค้าจากต่างหมู่บ้านมารับซื้อ คือ พ่อค้าจากบ้านแม่ปีก ต.แม่พุ อำเภอวังชิ้น ซึ่งสมาชิกกลุ่มฯ จึงขายให้ทางพ่อค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยในปี พ.ศ.2539 สมาชิกกลุ่มฯ ขายผ้าทอให้กับบ้านไฟรินทร์ร้อยละ 30 และขายให้กับพ่อค้าบ้านแม่ปีก อีกร้อยละ 70 ปัจจุบันมีเพียงร้อยละ 20 ของสินค้าจากสมาชิกทั้งหมดที่ทำการขายให้นางไฟรินทร์ โดยในแต่ละปีช่วงที่ผ้าทอมีปริมาณการขายในปริมาณมากจะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนเมษายน

ในระยะแรกบ้านไฟรินทร์จะเป็นผู้นำสินค้าที่ทำการรับซื้อจากสมาชิกกลุ่มฯ ไปทำการขายที่อำเภอคลองและจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากการไปจำหน่ายที่ อำเภอคลอง มีทั้งการนำไปจำหน่ายด้วยตนเองถึงร้านค้าโดยสารในไฟรินทร์จะเป็นผู้หักกำไรไปสักให้และอีกสักหนึ่ง คือ ทางร้านค้ามารับซื้อถึงบ้าน ต่อมาเมื่อคนที่ขายก็ลดลงแนะนำให้นำไปขายที่เชียงใหม่จึงนำไปทดลองขาย ดังนั้นตลาดในระยะแรกจึงมีที่ร้านค้าใน อำเภอคลอง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาในปี พ.ศ.2538 เนื่องจากราคาน้ำเสียต่ำกว่าที่ขายในจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ขาดทุน แต่ในปี พ.ศ.2542-2543 มีพ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์ มาทำการรับซื้อผ้าทอของกลุ่มฯ ที่นั่น ทางกลุ่มฯ จึงทดลองนำไปขายที่เชียงใหม่อีก จึงทดลองนำไปขายที่อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย คือ ร้านจันทรพาณิชย์ ร้านสาหร ร้านผ้าประดิษฐ์ ซึ่งสามารถทำการขายได้บ้างแต่แหล่งจำหน่ายหลักๆ คือ ร้านค้าใน อำเภอคลอง ในช่วงปี พ.ศ.2542-2543 มีพ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์ มาทำการรับซื้อผ้าทอของกลุ่มฯ ที่นั่น ทางกลุ่มฯ จึงทดลองนำไปขายที่เชียงใหม่อีก จึงทดลองนำไปขายที่เชียงใหม่ แต่จำนวนสมาชิกเริ่มลดลงเนื่องจากราคายังคงต่ำ ไม่เท่าที่เคยขายได้สูงสุด ซึ่งพ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์จะเป็นผู้มาทำการรับซื้อถึงบ้าน โดยจะสั่งซื้ออาทิตย์ละ 2 ครั้ง ตลอดทั้งปี ทำให้มีเพียงสินค้าบางส่วนที่ทางกลุ่มฯ ขายให้กับร้านค้าใน อำเภอคลอง และอำเภอศรีสัชนาลัยซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อย

5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มฯ มี 2 ลักษณะ คือ ทางสมาชิกกลุ่มฯ เป็นผู้คิดขึ้นเอง ทำการทอ และกล้ายเป็นสินค้าที่ต้องการของตลาด อีกสักหนึ่ง คือ มีลูกค้าสั่งซื้อสินค้าที่ทางกลุ่มฯ ยังไม่เคยทำการผลิต ทำให้ทางกลุ่มฯ ทดลองผลิตสินค้าชนิดนั้นและทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ของทางกลุ่มฯ ขึ้น

ผลิตภัณฑ์ที่ถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้หลักให้แก่สมาชิกกลุ่มฯ ในช่วงแรก คือ สีบลายง่าย เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ตัวแรกที่สมาชิกที่เพิ่งหัดทดลองต้องได้ทำการทดสอบอย่างแรก ต่อมาเมื่อสมาชิกมีความชำนาญในการทดสอบขึ้น จึงเปลี่ยนมาเป็นการทดสอบผ้าชินดีนจาก ขนาดฟิม 8 หลบ และเป็นผลิตภัณฑ์หลักของสมาชิกในกลุ่มฯ เป็นต้นมา

ทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ในระยะเริ่มแรกในปี พ.ศ.2535 ผลิตภัณฑ์ผ้าทอของทางกลุ่มฯ ได้มีการทดสอบสีบลายง่าย ผ้าเทป และตัวผ้าชินท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ.2536 ได้มีการทำผ้าชินดีนจากขนาดฟิม 8 หลบและผ้าพื้นเพิ่มขึ้นมาเป็นอีกหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ.2538 ทางกลุ่มฯ ได้มีการทำผ้าชินดีนจากขนาดฟิม 12 หลบ โดยมีคนทดสอบเพียง 10 คน ในปี พ.ศ.2542 ทางกลุ่มฯ ได้มีการทำสีบลายเพิ่มขึ้นมาเป็นผลิตภัณฑ์อีกชนิดหนึ่งของกลุ่มฯ โดย สมาชิกคนที่ทดสอบสีบลายง่ายจะหันมาทดสอบสีบลากแทน ซึ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มฯ แสดงดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของทางกิจการ

ผลิตภัณฑ์	ช่วงปีที่เริ่มพัฒnarูปแบบผลิตภัณฑ์									
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
สีบลายง่าย	●									→
ผ้าเทป	●	● - - ●								
ตัวผ้าชิน	●	● - - ●								→
ผ้าพื้น		●								→
ผ้าชินดีนจาก ฟิม 8 หลบ		●								→
ผ้าชินดีนจาก ฟิม 12 หลบ						●	● - - ●			→
สีบลาก								●	● - - ●	→

หมายเหตุ : ● → ช่วงที่มีการทำผลิตภัณฑ์

: ● → ช่วงที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์

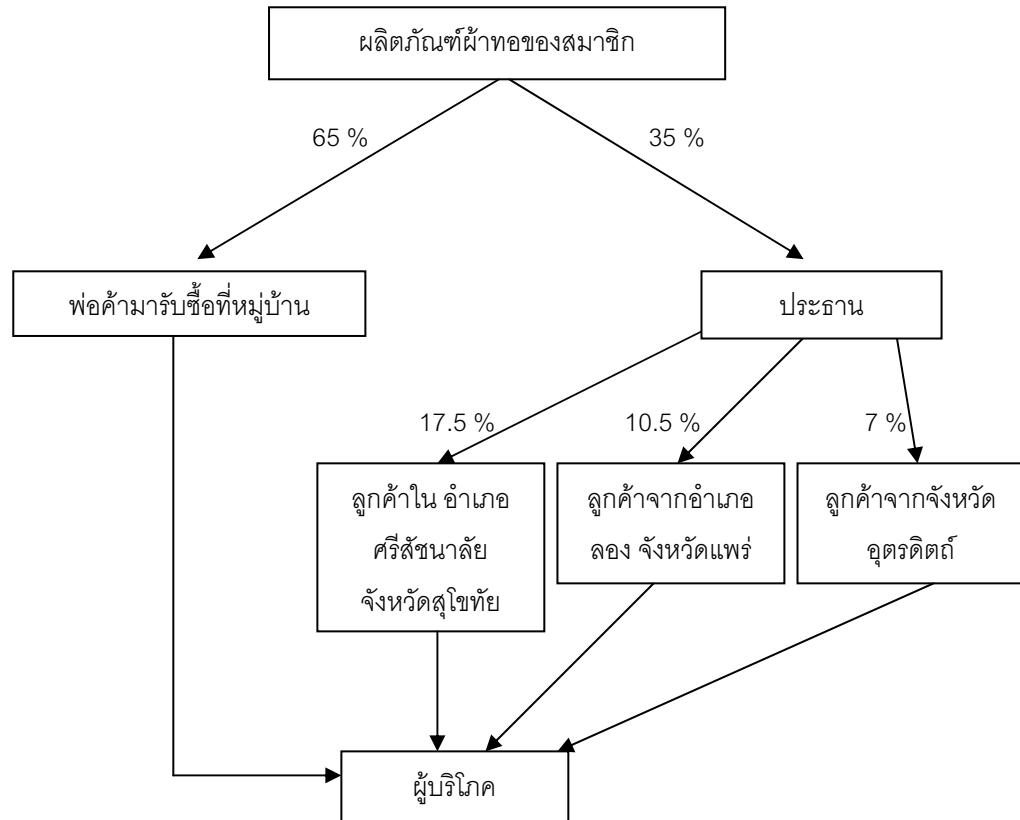
ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

ทางด้านบรรจุภัณฑ์ นางไพรินทร์ซึ่งเป็นผู้รับซื้อผ้าทอจากสมาชิกแล้วนำไปปัดจำหน่าย จะมีถุงกระสอบพลาสติก ขนาด 40x60x80 เซนติเมตร (กว้างxยาวxสูง) ซึ่งขายในราคาถุงละ 80 บาท โดยจะซื้อครั้งละ

2 ถุง อายุการใช้งานประมาณ 1 ปี โดยจะซื้อตามร้านค้าใน อำเภอวังชิ้น สามารถบรรจุผ้าชินตีนจาก ที่มี 8 หลบ เพียงอย่างเดียวได้ประมาณ 150 ผืน สามารถบรรจุสู่ไปเพียงอย่างเดียวได้ประมาณ 300 ผืน

5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

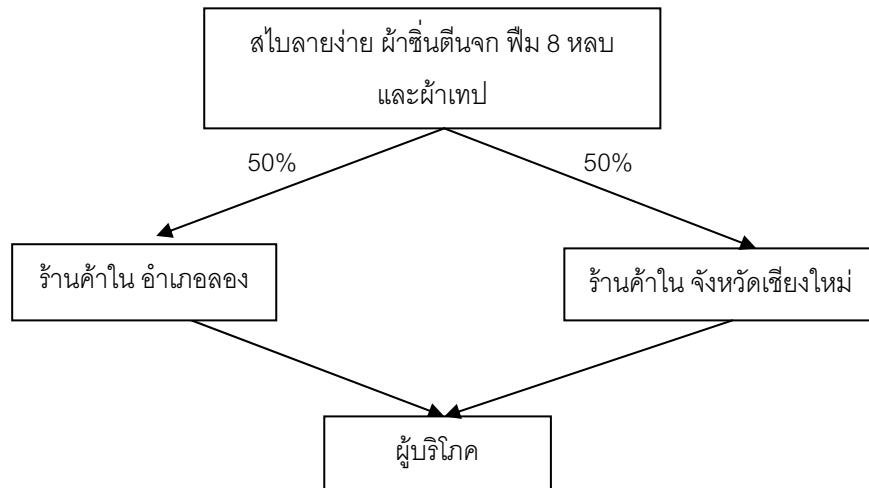
เนื่องจากสมาชิกไม่มีการรวมกันเพื่อจัดจำหน่ายสินค้า มีเพียงระยะแรกที่เริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ ที่ประธาน กกลุ่มฯ เป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ซึ่งในเวลาต่อมาเมื่อผ้าทอมีคือเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้มีพ่อค้ามา รับซื้อจากสมาชิกกกลุ่มฯ ซึ่งทำให้สมาชิกกกลุ่มฯ มีการจำหน่ายผ้าทอให้กับพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อ ซึ่งในปัจจุบัน สมาชิกจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมีคือให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อ ณ แหล่งผลิตถึงร้อยละ 65 และส่วนที่เหลือจำหน่าย ให้กับประธานกกลุ่มฯ โดยในส่วนของประธานกกลุ่มฯ จะมีการจัดจำหน่ายไปยังลูกค้าในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัด สุโขทัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50 รองลงมาได้แก่ ลูกค้าจากอำเภอคง จังหวัดแพร่ ร้อยละ 10.50 และ ลูกค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์ร้อยละ 7 (แผนภาพที่ 5.1)

แผนภาพที่ 5.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกิจการ

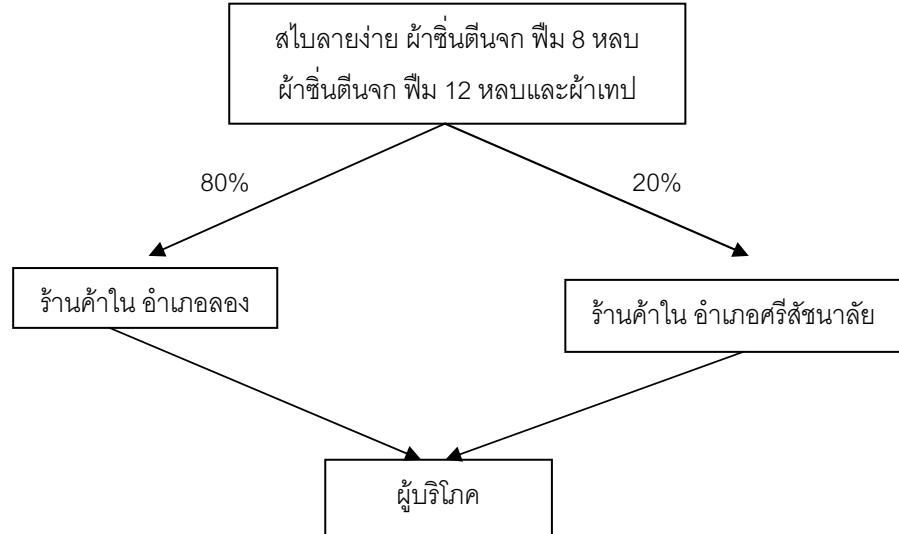
ซึ่งจากการศึกษาของทางการตลาดในส่วนของประธานกกลุ่มฯ ซึ่งจะเป็นผู้นำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในลักษณะผลิตภัณฑ์หลายๆ ชนิดคละกัน ซึ่งการจำหน่ายของทางกกลุ่มฯ จำเป็นในลักษณะการขายส่งประมาณร้อยละ 99 มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นลักษณะการขายปลีก โดยทางกกลุ่มฯ จะไปขายปลีกตามงานแสดงสินค้าต่างๆ แต่นางไพรินทร์ไม่มีผู้ช่วยดูแลการขายทำให้มีการสูญหายของสินค้าบางตัวงานไพรินทร์จึงไม่ได้นำไปขายปลีกตามงานแสดงสินค้าต่างๆ อีก และบางส่วนมีลูกค้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ที่กกลุ่มฯ

ในช่วงแรกของการจัดจำหน่ายสินค้าของกกลุ่มฯ พ.ศ. 2535 – 2537 ประธานจะเป็นผู้นำผลิตภัณฑ์ที่รับซื้อจากสมาชิกกกลุ่มฯ ในนามของประธานเองไปจำหน่ายที่ อำเภอโกลอง และร้านค้าในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่นำไปจำหน่ายในช่วงแรก คือ ผ้าสไบลายง่ายและผ้าเทป ส่วนเดิมชื่นและผ้าพื้นถึงแม้จะทำการผลิตแต่จะทำการขายปลีกในหมู่บ้านหรือมีพ่อค้ามารับซื้อที่หมู่บ้านเท่านั้น ต่อมาทางกกลุ่มฯ ได้มีการหอผ้าชิ้นตีนจากฟิม 8 หลบ ซึ่งได้มีการไปจำหน่ายที่อำเภอ ลงและจังหวัดเชียงใหม่ เช่นกัน (แผนภาพที่ 5.2)

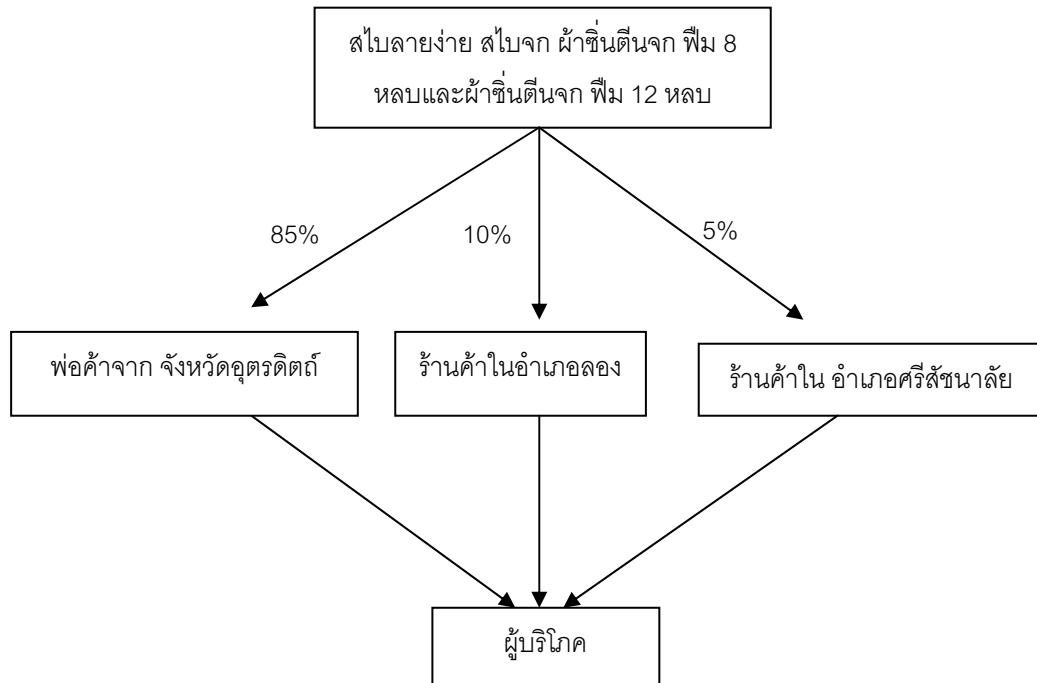
แผนภาพที่ 5.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกิจการในช่วงปี พ.ศ.2535 -2537

แต่ในช่วงปี 2538 ร้านค้าทาง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่รับซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าหอกจากประธานกกลุ่มฯ เนื่องจากมีผ้าหอกที่รับซื้อของทางร้านมีปริมาณมาก ประธานกกลุ่มฯ จึงนำไปขายตามร้านค้าที่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ทำให้ช่องทางการตลาดในช่วงนั้นมีเพียงที่ อำเภอโกลอง จังหวัดแพร่ และ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยในปี พ.ศ.2541 ทางกกลุ่มฯ ได้เลิกการทำการผลิตผ้าเทป (แผนภาพที่ 5.3)

แผนภาพที่ 5.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกิจการในช่วงปี พ.ศ.2538 -2541

ต่อมาในปี พ.ศ.2542 มีพ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์ มาทำการรับซื้อผ้าทอของทางกลุ่มในปริมาณที่มาก ซึ่งจะทำการรับซื้อทั้งสีบลายง่าย สีบลายง่าย ผ้าชินตีนจาก พีม 8 หลบและพีม 12 หลบ โดยจะทำการสั่งซื้ออาทิตย์ละ 2 ครั้ง ทำให้ประชาชนกลุ่มฯ นำผ้าทอที่รับซื้อจากสมาชิกไปทำการขายให้พ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นส่วนมาก มีเพียงส่วนน้อยที่นำไปขายที่ อำเภอคลองและ อำเภอศรีสัชนาลัย (แผนภาพที่ 5.4)

แผนภาพที่ 5.4 ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกิจการ ในช่วงปี พ.ศ.2542 -2543

ในช่วงปี พ.ศ.2543 ถึงปัจจุบันทางนางไพรินทร์ยังทำการส่งสินค้าไปขายตามร้านค้าใน อำเภอทอง และ อำเภอศรีสัชนาลัย อยู่บ้างแต่ไม่มากนักเนื่องจากจำนวนสมาชิกที่ทำการหอผ้าของทางกลุ่มฯ ลดน้อยลงอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าหอได้ ประกอบกับทางร้านค้าที่ อำเภอศรีสัชนาลัย มีการจำหน่ายในลักษณะการให้เครดิตระยะเวลาชำระเงินให้กับทางร้านประมาณ 1 เดือน ทำให้นางไพรินทร์ต้องประสบปัญหาเรื่องเงินทุนจึงไม่มีการจำหน่ายสินค้ามากนัก ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกกลุ่มฯ ยังคงทำการผลิตเหลือเพียงตัวชิ้น ผ้าชินตีนจก พืม 8 หลบและสไปจกเท่านั้น

การขนส่งสินค้าของทางกลุ่มฯ ไปยังลูกค้า จะมี 2 ลักษณะ คือ นางไพรินทร์เป็นผู้จัดส่งสินค้าไปยังร้านค้าทั้งที่ อำเภอทอง จังหวัดเพชรบูรณ์ และร้านค้าใน จังหวัดเชียงใหม่ และร้านค้าใน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และพ่อค้าชาวรัชช่อถึงที่บ้านนางไพรินทร์จะมีเพียงพ่อค้าจากร้านค้าใน อำเภอทองและพ่อค้าจาก จังหวัดอุตรดิตถ์ เท่านั้น โดยการจัดส่งของไปยังลูกค้าสามีของนางไพรินทร์และนางไพรินทร์ จะเป็นผู้ขนส่งไปทางรถยนต์ส่วนตัว โดยประมาณค่าใช้จ่ายน้ำมันในการขนส่งไป-กลับ ตามระยะทางดังนี้ ค่าน้ำมันไป-กลับจากบ้านค้างปืนใจ ไปร้านค้าใน อำเภอทอง ประมาณ 100 บาท ค่าน้ำมันไป-กลับจากบ้านค้างปืนใจ ไปร้านค้าใน จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 300 บาท และค่าน้ำมันไป-กลับจากบ้านค้างปืนใจ ไปร้านค้าใน อำเภอศรีสัชนาลัย ประมาณ 200 บาท

5.4 ราคาและการตั้งราคา

ระดับราคาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มฯ สามารถจำแนกได้ 3 ระดับ คือ ราคารับซื้อจากสมาชิกกลุ่มฯ ซึ่งเป็นราคาน้ำเสื้อที่สมาชิกได้รับหลังจากการขายของกลุ่มฯ สามารถนำมารายได้ 3 ระดับ คือ ราคารับซื้อจากสมาชิกกลุ่มฯ ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยใช้พื้นฐานของต้นทุนการผลิตซึ่งรวมค่าแรงในการหยอดและค่าวัสดุดิบต่างๆ เข้าไปด้วย ในส่วนของราคาขายส่งและราคาขายปลีกจะเป็นการตั้งราคายอดโดยเบรียบเทียบกับราคตลาด ในที่นี้ไม่มีการคำนวณต้นทุนการตลาดเนื่องจากการจำหน่ายของสมาชิกส่วนใหญ่จัดจำหน่ายให้พ่อค้าที่มารับซื้อถึงแหล่งผลิตทำให้ไม่มีค่าใช้จ่ายการตลาด ซึ่งสามารถพิจารณาการตั้งราคากลุ่มฯ ที่ทำการผลิตในปี พ.ศ.2544 จำแนกรายผลิตภัณฑ์ตั้งนี้ (ตารางที่ 5.2)

ส่วนตัว การผลิตส่วนตัว 1 ผืน มีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด เท่ากับ 95.27 บาทต่อผืน ราคารับซื้อจากสมาชิก เท่ากับ 100 บาทต่อผืน ราคาขายส่ง 110 บาทต่อผืน และราคาขายปลีกที่ 120 บาทต่อผืน ซึ่งสมาชิกได้ผลตอบแทนสูงจากการขาย ณ ระดับราคารับซื้อจากสมาชิก ระดับราคาขายส่งและขายปลีก เมื่อหักต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 4.73 บาทต่อผืน และ 24.73 บาทต่อผืน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการตั้งราคากลุ่มฯ (Mark – On) ในกรณีของราคารับซื้อจากสมาชิก พบว่ามีการตั้งราคากลุ่มฯ ต้นทุนการผลิตร้อยละ 4.96 นั่นคือ ถ้าต้นทุนการผลิตและการตลาดมีค่าเท่ากับ 100 บาท จะตั้งราคารับซื้อจากสมาชิกที่ราคา 104.96 บาท เมื่อพิจารณาการตั้งราคากลุ่มฯ (Mark – Up) กรณีราคาขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 13.39 และกรณีราคาขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 20.61 นั่นคือ ถ้าราคาขายส่งของสินค้าเท่ากับ 100 บาท ทางสมาชิกจะได้กำไรจากการขายส่ง 13.39 บาทต่อผืน และถ้าราคาขายปลีกของสินค้าเท่ากับ 100 บาท สมาชิกจะได้กำไรจากการขายปลีก 20.61 บาทต่อผืน

ผ้าชินตันเจก ฟิม 8 หลบ การผลิตผ้าชินตันเจก ฟิม 8 หลบ 1 ผืน มีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด เท่ากับ 179.31 บาทต่อผืน ราคารับซื้อจากสมาชิก เท่ากับ 180 บาทต่อผืน ราคาขายส่ง 200 บาทต่อผืน และราคาขายปลีกที่ 220 บาทต่อผืน ซึ่งสมาชิกได้ผลตอบแทนสูงจากการขาย ณ ระดับราคารับซื้อจากสมาชิก ระดับราคาขายส่งและขายปลีก เมื่อหักต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 0.69 บาทต่อผืน 20.69 บาทต่อผืน และ 40.69 บาทต่อผืน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการตั้งราคากลุ่มฯ (Mark – On) ในกรณีของราคารับซื้อจากสมาชิก พบว่ามีการตั้งราคากลุ่มฯ ต้นทุนการผลิตร้อยละ 0.38 นั่นคือ ถ้าต้นทุนการผลิตและการตลาดมีค่าเท่ากับ 100 บาท จะตั้งราคารับซื้อจากสมาชิกที่ราคา 100.38 บาท เมื่อพิจารณาการตั้งราคากลุ่มฯ (Mark – Up) กรณีราคาขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 10.35 และกรณีราคาขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 18.50 นั่นคือ ถ้าราคาขายส่งของสินค้าเท่ากับ 100 บาท ทางสมาชิกจะได้กำไรจากการขายส่ง 10.35 บาทต่อผืน และถ้าราคาขายปลีกของสินค้าเท่ากับ 100 บาท สมาชิกจะได้กำไรจากการขายปลีก 18.50 บาทต่อผืน

ตัวผ้าชิน การผลิตตัวผ้าชิน 1 ผืน มีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด เท่ากับ 71.56 บาทต่อผืน ราคารับซื้อจากสมาชิก เท่ากับ 80 บาทต่อผืน ราคาขายส่ง 90 บาทต่อผืน และราคาขายปลีกที่ 110 บาทต่อผืน ซึ่งสมาชิกได้ผลตอบแทนสูงจากการขาย ณ ระดับราคารับซื้อจากสมาชิก ระดับราคาขายส่งและขายปลีก เมื่อหักต้นทุนการผลิตและการตลาด เท่ากับ 8.44 บาทต่อผืน 18.44 บาทต่อผืน และ 38.44 บาทต่อผืน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการตั้งราคากลุ่มฯ (Mark – On) ในกรณีของราคารับซื้อจากสมาชิก พบว่ามีการตั้งราคากลุ่มฯ ต้นทุนการผลิตร้อยละ 11.79 นั่นคือ ถ้าต้นทุนการผลิตและการตลาดมีค่าเท่ากับ 100 บาท จะตั้งราคารับซื้อจาก

สมาชิกที่ราคา 111.79 บาท เมื่อพิจารณาการตั้งราคาจากราคาขาย (Mark – Up) กรณีราคาขายส่ง คิดเป็นร้อยละ 20.49 และกรณีราคาขายปลีก คิดเป็นร้อยละ 34.95 นั้นคือ ถ้าราคาขายส่งของสินค้าเท่ากับ 100 บาท ทางสมาชิกจะได้กำไรจากการขายส่ง 20.49 บาทต่อผืน และถ้าราคาขายปลีกของสินค้าเท่ากับ 100 บาท สมาชิกจะได้กำไรจากการขายปลีก 34.95 บาทต่อผืน

ตารางที่ 5.2 ราคา และการตั้งราคาในแต่ละระดับจำแนกรายผลิตภัณฑ์

รายการ	ส่วนประกอบ	ผ้าชินตีนจาก พื้ม 8 หลบ	ตัวผ้าชิน
1. ต้นทุนการผลิต	95.27	179.31	71.56
2. ต้นทุนการตลาด	0.00	0.00	0.00
3. ราคាដั้งที่รับซื้อจากสมาชิก	100.00	180.00	80.00
4. ราคาขายส่ง	110.00	200.00	90.00
5. ราคาขายปลีก	120.00	220.00	110.00
6. ต้นทุนการผลิต และการตลาด (1)+(2)	95.27	179.31	71.56
7. ส่วนต่างของราคាដั้งที่รับซื้อจากสมาชิกกับ ต้นทุนการผลิต และการตลาด (3)-(6)	4.73	0.69	8.44
8. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิต และการตลาด (4)-(6)	14.73	20.69	18.44
9. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการ ผลิต และการตลาด (5)-(6)	24.73	40.69	38.44
10. การตั้งราคาจากราคาขาย (Mark - On) กรณีราคารับซื้อจากสมาชิก	4.96	0.38	11.79
11. การตั้งราคาจากราคาขาย (Mark - Up) กรณีราคาขายส่ง	13.39	10.35	20.49
12. การตั้งราคาจากราคาขาย (Mark - Up) กรณีราคาขายปลีก	20.61	18.50	34.95

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

การเปลี่ยนแปลงของราคายอดลักษณะผ้าทอของทางกลุ่มฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงราคาในผลิตภัณฑ์ผ้าทอทั้งหมด ยกเว้นผลิตภัณฑ์ผ้าทอ 2 ชนิดที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคา คือ ตัวผ้าชินและผ้าพื้น เนื่องจาก สมาชิกจะจำหน่ายเองในหมู่บ้านหรือมีพ่อค้ามารับซื้อ โดยการเปลี่ยนแปลงของราคามีการเปลี่ยนแปลงในช่วง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 ซึ่งเป็นปีที่ราคาผ้าทอมีราคาสูงที่สุด และในปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมาราคาผ้าทอมีราคาลดลง

และราคาเริ่มคงที่ในปี พ.ศ.2541 ซึ่งผลกระทบจากภาวะราคาผ้าหอที่ลดลงทำให้ทางกลุ่มฯ มีการยกเลิกการผลิตในบางผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้าเทป ซึ่งทางสมาชิกกลุ่มฯ ไม่ได้ทำการผลิตในปี พ.ศ.2540 ผ้าพื้นยังเลิกการผลิตในปี พ.ศ.2541 ผ้าชินตีนจาก ฟิม 12 หลบและสีไบลายง่ายยกเลิกการผลิตในปี พ.ศ.2544

นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์ผ้าหอของกลุ่มฯ ที่เหลือก็มีราคาลดลง ซึ่งไม่จูงใจให้สมาชิกของกลุ่มฯ ทำการผลิตทำให้สมาชิกของกลุ่มฯ มีจำนวนลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมา นอกจากนี้ราคาผ้าหอยังขึ้นอยู่กับตลาดรายของผ้าที่ห่ออีกด้วยอย่างเช่น ผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ ตลาดรายทั่วไปจะมีราคาขายส่งประมาณหนึ่งละ 200 บาท แต่หากเป็นผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ ลายลิบสองปั้นนา จะขายได้ในราคานึงละ 600 บาทในช่วงปี พ.ศ.2537-2538 ซึ่งปัจจุบันราคาลดลงเหลือเพียงหนึ่งละ 300 บาท

ตารางที่ 5.3 การเปลี่ยนแปลงทางราคาผลิตภัณฑ์ผ้าหอ

ผลิตภัณฑ์	ราคารับซื้อจากสมาชิก		ราคากำไรส่ง		ราคากำไรปลีก	
	ราคากปกติ	ราคากลางสุด	ราคากปกติ	ราคากลางสุด	ราคากปกติ	ราคากลางสุด
ไบลายง่าย	70	90	80	100	90	110
ไบจก	100	130	110	140	120	150
ผ้าชินตีนจาก ฟิม 8 หลบ	180	290	200	310	220	320
ผ้าชินตีนจาก ฟิม 12 หลบ	300	550	350	600	400	610
ผ้าเทป	170	180	190	190	200	200
ตัวผ้าชิน	-	-	90	90	110	110
ผ้าพื้น	-	-	90	90	110	110

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

5.5 การส่งเสริมการขาย

การส่งเสริมการขายของทางกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมการขายมากนัก โดยจะมีการลดราคาให้ลูกค้าบ้างแต่ไม่มากนัก โดยจะตั้งราคาเสนอขายให้กับลูกค้าขาวในราคากำไรปลีกและให้ส่วนลดได้ถึงระดับราคากำไรส่งเท่านั้น ในด้านของการให้เครดิตทางกลุ่มฯ โดยนางไพรินทร์ได้เริ่มส่งเสริมการขายโดยการให้เครดิตในการชำระเงินแก้วร้านค้าที่รับซื้อในปี พ.ศ.2543 โดยเป็นร้านค้าที่รับซื้อที่ จำกัดศรีสัชนาลัย เนื่องจากมีการแข่งขันของผู้ผลิตผ้าหอที่มาก่อนหน้านี้ในร้านค้าแห่งเดียวกันมากขึ้น มีการแข่งขันกันโดยให้เครดิตในการยืดเวลาการชำระเงินกับร้านค้าที่ทำการรับซื้อในระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งแต่เดิมร้านค้าจะชำระเงินเป็นเงินสดเท่านั้น

5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด

เนื่องจากทางกลุ่มฯ ประสบปัญหาจากผลกระทบของราคาผ้าหอที่มีราคาตกต่ำและลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปริมาณการผลิตผ้าหอมีการผลิตในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นไม่เพียงพอในกลุ่มฯ เท่านั้น กลุ่มฯ

ทอผ้ากางลุ่มอื่นหรือแหล่งอื่นก็มีการผลิตเพิ่มมากขึ้น เช่นกัน สงผลให้มีเกิดแรงจูงใจในการผลิตผ้าทอของสมาชิกในกลุ่มฯ จำนวนสมาชิกของกลุ่มฯ จึงมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

และจากภาวะราคาผ้าทอที่ตกต่ำทำให้การผลิตผ้าทอของกลุ่มฯ จึงลดลง การผลิตผ้าทอบางชนิดที่ เคยทำการผลิต ต้องเลิกทำการผลิต เนื่องจากไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ผ้าเทป ผ้าพื้น ผ้าซิ่นตีนจากปีม 12 หลบ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสงผลให้ช่องทางการตลาดของกลุ่มฯ มีจำนวนลดลงด้วยเช่นกัน เนื่องจากปริมาณรับซื้อของทางร้านค้ามีจำนวนมากไม่สามารถรับซื้อเพิ่มได้ เช่น ร้านค้าในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งถือแม้ว่าทางกลุ่มฯ จะหันไปหาช่องทางการตลาดใน อำเภอศรีษะนาดัย แต่ต้องประสบปัญหาทางด้านการแข่งขันของผู้ผลิตผ้าทอที่ มีการแข่งขันในลักษณะการให้เครดิตของร้านค้าในการยืดเวลาการชำระเงิน ทำให้ทางกลุ่มฯ โดยประธานกลุ่มฯ ประสบปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียน ทำให้ปัจจุบันการรับซื้อผ้าทอของสมาชิกกลุ่มฯ มีจำนวนลดลงและมีปริมาณผ้าทอของกลุ่มฯ ลดลงด้วยเนื่องจากสมาชิกที่ทำการทอผ้ามีจำนวนลดลง

5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกิจการ

ด้านความต้องการซ่อนเร้นของกลุ่มฯ ต้องการให้มีการปรับระดับราคารับซื้อผ้าทอให้มีราคาที่สูงขึ้น เพื่อที่จะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกกลุ่มฯ หันมาทำการทอผ้าให้มากขึ้น นอกจากนี้ทางกลุ่มฯ มีความต้องการให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการจัดหาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์และช่วยในการขยายช่องทางการตลาดให้กับกลุ่มฯ ให้มากยิ่งขึ้นด้วย

5.7 ศักยภาพทางการตลาด

เมื่อพิจารณาศักยภาพทางการตลาดของกลุ่มฯ เนื่องจากกลุ่มฯ มีการรวมกันเพื่อจัดหาวัสดุดิบทางการผลิตเท่านั้น ด้านการตลาดจะขึ้นอยู่กับสมาชิกแต่ละราย ซึ่งไม่มีการรวมกันด้านการตลาด ทำให้ต้องพึ่งพาพ่อค้าจากภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองด้านการตลาด

ซึ่ง ณ ปัจจุบัน สามารถกล่าวได้ว่ากลุ่มฯ ยังไม่มีศักยภาพด้านการตลาด โดยเมื่อพิจารณาด้านผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ซึ่งมีรูปแบบที่เหมือนผลิตภัณฑ์ผ้าทอในพื้นที่ และไม่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง อีกทั้งยังไม่มีการประруปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ

เมื่อพิจารณาทางด้านราคากลุ่มฯ ไม่สามารถตั้งราคารับซื้อได้ เนื่องจากไม่มีอำนาจต่อรองทางการค้ากับพ่อค้า ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีความโดดเด่น ทำให้ไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันในพื้นที่หรือแหล่งอื่นได้

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย สมาชิกส่วนใหญ่ยังคงรอจำหน่ายให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อผลิตภัณฑ์จากแหล่งผลิต ทำให้ไม่ทราบช่องทางจัดจำหน่ายอื่นๆ จึงถูกผูกขาดโดยพ่อค้าที่มารับซื้อและไม่มีอำนาจต่อรองด้านราคา ถึงแม้ว่าผลิตภัณฑ์บางส่วนสามารถจำหน่ายให้กับประชาชนกลุ่มฯ แต่เนื่องจากยังมีปริมาณไม่มากนัก ทำให้ไม่สามารถต่อรองกับแหล่งรับซื้อได้ และทำให้เกิดการแข่งขันในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันเพิ่มขึ้น

ซึ่งหากมีการส่งเสริมทางด้านการรวมกลุ่มฯ เพื่อการตลาดเพิ่มขึ้นจะทำให้กับกลุ่มฯ มีความเข้มแข็งขึ้น ทางกลุ่มฯ สามารถมีสมาชิกที่รับผิดชอบในการออกวันจัดแสดงสินค้าได้ สามารถเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับทาง

กลุ่มฯ อีกด้วย กลุ่มฯ ยังได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านเงินทุนจากหน่วยงานของรัฐบาลต่างๆ หากมีการส่งเสริมให้มีการจัดสรรงเงินเพื่อการตลาดในนามของกลุ่มฯ จะทำให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มฯ และสมาชิกกลุ่มฯ อย่างแท้จริง นอกจากราชชื่นที่ทาง อำเภอวังชิ้นยังมีโครงการส่งเสริมทางด้านอาชีพแก่กลุ่มแม่บ้าน โดยจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอาชีพและการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มอาชีพของแต่ละตำบล ซึ่งจะมีสถานที่จัดแสดงสินค้าของแต่ละตำบลบริเวณหน้าที่ทำการอำเภอวังชิ้น โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายทางด้านสถานที่แต่อย่างใด

บทที่ 6

การเงิน

6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน

6.1.1 การบริหารการเงิน

ด้านการเงินของกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ จะมีเหตุปฏิกิริยา คือ นางสาวรำคำ วงศ์ปินดา ซึ่งจะทำหน้าที่ดูแลและตรวจสอบเกี่ยวกับการชำระเงินของสมาชิกกลุ่มฯ ที่ทำการกู้ยืมด้วยหรือเงินทุนในการผลิตของกลุ่มฯ เพื่อนำไปทำการผลิต ซึ่งทางกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนเงินทุนทางด้านการจัดซื้อวัสดุคงเหลือจากหน่วยงานราชการต่างๆ โดยสมาชิกจะชำระคืนเป็นเงิน ในอัตรา 1 ลูก ราคา 800 บาท ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน จากเงินที่สมาชิกชำระคืนให้กับทางกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ จะนำไปจัดซื้อวัสดุคงเหลือในการผลิตต่อไป บางส่วนจะนำไปสนับสนุนในการตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ ภายในกลุ่มฯ

ในการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของกลุ่มฯ เป็นหน้าที่ของเหตุปฏิกิริยา ซึ่งจะมีบัญชีทะเบียนรายชื่อสมาชิกกลุ่มทบทั้ง สมุดการใช้เงินในการทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ บัญชีเงินกู้และบประมาณของกลุ่มฯ บัญชีคอมทรัพย์ของกลุ่มฯ และสมุดบันทึกการประชุม แต่เนื่องจากระบบการทำบัญชีของกลุ่มฯ ยังไม่ถูกต้องและขาดเงินจึงไม่สามารถนำมาระบุประมาณทางด้านยอดขายและกำลังการผลิตของกลุ่มฯ ได้

6.1.2 การวางแผนการเงิน

การวางแผนด้านการเงิน ประธานกลุ่มฯ จะขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนเพื่อจัดซื้อวัสดุคงเหลือของกลุ่มฯ ซึ่งงบประมาณที่ได้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความสนใจสนับสนุนโดยกลุ่มฯ ยังไม่เคยกู้ยืมเงินเพื่อนำมาจัดซื้อวัสดุคงเหลือในการผลิตของกลุ่มฯ ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อจัดสร้างเงินทุนในการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตหรือปัจจัยการผลิตต่างๆ ให้สมาชิกได้รับการสนับสนุนอย่างเท่าเทียมกัน

ในส่วนของการจัดสร้างเงินทุนในการรับซื้อผ้าทอของสมาชิกกลุ่มฯ ในส่วนของประธานกลุ่มฯ จะเป็นหน้าที่ของประธานกลุ่มฯ เนื่องจากไม่ได้ทำการรับซื้อในนามของกลุ่มฯ โดยประธานกลุ่มฯ จะมีเงินทุนหมุนเวียนในการทำการรับซื้อผ้าทอจากสมาชิกสปดาห์ละประมาณ 5,000 ถึง 10,000 บาทในช่วงที่มีการซื้อขายผ้าทอเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นเงินส่วนตัวของนางไพรินทร์เอง

6.2 แหล่งเงินทุน

ทางด้านทุนในการจัดซื้อวัสดุคงเหลือในการผลิตของกลุ่มฯ คือ ด้วยในการขอผ้า ส่วนมากทางกลุ่มฯ ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนทางด้านเงินทุนในการผลิตจากทางหน่วยงานของทางภาครัฐบาลต่างๆ ซึ่งทางกลุ่มฯ จะนำไปจัดซื้อวัสดุคงเหลือในการผลิตและนำมายังสมาชิกกู้ยืม หากทางกลุ่มฯ ได้รับเงินทุนในการจัดซื้อไม่พอเพียง ทางสมาชิกจะเป็นผู้ทำการซื้อวัสดุคงเหลือด้วยเงินทุนของสมาชิกแต่ละคนเอง

ตารางที่ 6.1 แหล่งให้การสนับสนุนและช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่กิจการ

แหล่งให้การสนับสนุนและช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่กิจการ	ปีที่ได้รับ	การสนับสนุนและความต้องยอมรับที่ได้รับ	การดำเนินการ	ผู้อนุมัติ
รายเดือนตามค่าในการเงินและการดำเนินการ	2535	- ให้งบประมาณสนับสนุนในวงเงิน 100,000 บาท ผลิตเป็นเงิน 5,000 บาท	- จัดซื้อปัจจัยการผลิต	- ผู้อนุมัติให้ปล่อย
โครงการพัฒนาอาชีวศึกษา	2537	- ให้งบประมาณสนับสนุนในวงเงิน 100,000 บาท ผลิตเป็นตัวอย่าง 6 ถุง เป็นเงิน 6,000 บาท	- จัดซื้อปัจจัยการผลิต	- ผู้อนุมัติให้ปล่อย
โครงการพัฒนาอาชีวศึกษา	2538	- ให้งบประมาณสนับสนุนในวงเงิน 100,000 บาท ผลิตเป็นตัวอย่าง 28 ถุง เป็นเงิน 22,400 บาท	- จัดซื้อปัจจัยการผลิต	- ผู้อนุมัติให้ปล่อย
โครงการพัฒนาอาชีวศึกษา	2539	- ให้งบประมาณสนับสนุนในวงเงิน 100,000 บาท ผลิตเป็นตัวอย่าง 150 ถุง เป็นเงิน 100,000 บาท	- จัดซื้อปัจจัยการผลิต	- ผู้อนุมัติให้ปล่อย
โครงการปรับปรุงศักยภาพครุภัณฑ์	2542	- ให้งบประมาณสนับสนุนในวงเงิน 100,000 บาท ผลิตเป็นตัวอย่าง 10 ถุง เป็นเงิน 10,000 บาท	- จัดซื้อปัจจัยการผลิต	- ผู้อนุมัติให้ปล่อย
โครงการปรับปรุงศักยภาพครุภัณฑ์	2543	- ให้งบประมาณสนับสนุนในวงเงิน 100,000 บาท ผลิตเป็นตัวอย่าง 8 ถุง เป็นเงิน 8,000 บาท	- จัดซื้อปัจจัยการผลิต	- ผู้อนุมัติให้ปล่อย

หมายเหตุ : รายการประจำงวด ๑ ปี 2545

การระดมเงินทุนของกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ ได้รับการส่งเสริมให้มีการให้มีการจัดตั้งกลุ่มคอมทรัพย์ของกลุ่มทดลองซึ่งเรียกว่า “กลุ่มคอมทรัพย์เพื่อการผลิต” โดยมีสมาชิกทั้งหมด 50 คน มีการจัดตั้งประธานและคณะกรรมการอื่นๆ ซึ่งจะไม่ข้ามกับคณะกรรมการของกลุ่มทดลองซึ่งเพิ่งเริ่มตั้งได้ประมาณ 6 เดือน แต่เดิมจะเป็นการจัดตั้งกลุ่มคอมทรัพย์ในกลุ่มทดลอง โดยให้สมาชิกทำการขอรับคอมทรัพย์เมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนดประมาณ 5 ปี จะทำการถอนเงินคืนให้กับสมาชิกและทำการจัดตั้งกลุ่มคอมทรัพย์ใหม่อีกครั้ง ซึ่งกลุ่มคอมทรัพย์เพื่อการผลิต จะมีสมุดคอมทรัพย์ให้กับสมาชิกคนละ 1 เล่ม โดยจะมีการขอรับคอมทรัพย์ขั้นต่ำครั้งละ 10 บาทต่อเดือน หากสะสมเงินกองได้มากจะนำมายัดสรรว่าให้สมาชิกในกลุ่มคอมทรัพย์กู้ยืมต่อไป

6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน

ผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ กลุ่มฯ มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายที่ไม่ขัดเจน อีกทั้งกลุ่มฯ มีการแยกกันทำการผลิตและจำหน่าย ทำให้ไม่สามารถประมาณผลการดำเนินงานได้ แต่จะทำการประมาณผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ จากกำลังการผลิตและจำนวนสมาชิกที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดในแต่ละปี โดยจำแนกตามช่วงการทำกรผลิตปกติซึ่งสมาชิกจะทำการผลิตทุกวัน และในช่วงฤดูทำนาสมาชิกจะทำการหอผ้าเพียงสัปดาห์ละ 3 วัน อัตราการผลิตรายเดือนจำแนกตามชนิดของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ แสดงดังตารางที่ 6.2 ซึ่งพบว่ากำลังการผลิตของกลุ่มฯ จะลดลงในช่วงเดือนสิงหาคมถึงพฤษจิกายนเนื่องจากสมาชิกส่วนมากประกอบอาชีพทำนา จึงมีการหอในช่วงกลางคืนเท่านั้น

ตารางที่ 6.2 อัตราการผลิตรายเดือนจำแนกตามชนิดของผลิตภัณฑ์ของกิจการ

เดือน	อัตราการผลิตต่อคันต่อเดือน (ชิ้น)						
	สีเบลาย่าง	สีเบจก	ผ้าชินตีนจาก ปีม 8	ผ้าชินตีนจาก ปีม 12	ผ้าเทป	ตัวซิ่น	ผ้าพื้น
มกราคม	20	10	9	8	10	60	60
กุมภาพันธ์	20	10	9	8	10	60	60
มีนาคม	20	10	9	8	10	60	60
เมษายน	20	10	9	8	10	60	60
พฤษภาคม	20	10	9	8	10	60	60
กรกฎาคม	20	10	9	8	10	60	60
มิถุนายน	20	10	9	8	10	60	60
สิงหาคม	8	4	3	3	4	24	24
กันยายน	8	4	3	3	4	24	24
ตุลาคม	8	4	3	3	4	24	24
พฤษจิกายน	8	4	3	3	4	24	24
ธันวาคม	20	10	9	8	10	60	60
รวม	192	96	84	76	96	576	576

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

ดังนั้นเมื่อปีมานี้กำลังการผลิตในแต่ละผลิตภัณฑ์เปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกที่ทำการผลิตผ้าห่อ แต่ละชนิดในแต่ละปีสามารถได้ผลการดำเนินงานการผลิตผ้าห่อของกลุ่มฯ ในแต่ละปีโดยเฉลี่ยดังตารางที่ 6.3 โดยในปี 2544 ผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มฯ ทำการผลิตและจำหน่ายเหลือเพียง 3 ชนิด คือ สีเบจก ผ้าชินตีนจาก ปีม 8 หลบ และตัวผ้าซิ่น เนื่องจากภาวะราคาผ้าหอตกต่ำ ไม่จูงใจให้สมาชิกเกิดความต้องการในการผลิต แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 6.3 ผลการดำเนินงานของกิจการ

ผลิตภัณฑ์	การผลิตผ้าทอของกลุ่มฯ (ชิ้นต่อปี)										
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
สีเบลาย่าง่าย	7,252	7,840	1,960	1,960	1,960	1,960	1,960	980	980	-	-
สีเบจก	-	-	-	-	-	-	-	480	480	480	10
ผ้าชิ้นตีนจาก พื้ม 8 หลบ	-	840	4,200	4,536	4,536	4,956	4,956	4,956	3,108	1,596	20
ผ้าชิ้นตีนจาก พื้ม 12 หลบ	-	-	-	760	760	760	760	760	380	-	-
ผ้าเทป	960	672	672	480	480	-	-	-	-	-	-
ตัวผ้าชิ้น	1,728	1,728	1,728	1,728	1,728	1,728	1,728	1,728	1,728	1,728	10
ผ้าพื้น	-	1,728	1,728	576	576	576	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : การประมาณจากกำลังการผลิตและจำนวนสมาชิกที่ทำการผลิตในแต่ละปี

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ ปี 2545

ซึ่งรายได้ของกลุ่มฯ ได้มาจากดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสมาชิกเท่านั้น ซึ่งในปี พ.ศ.2544 กลุ่มฯ มีรายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากสมาชิกจำนวน 6,720 บาท ซึ่งกลุ่มฯ ได้ให้เงินสนับสนุนกับกลุ่มผู้ผลิตหน่อไม้ปีบจำนวน 5,000 บาท ดังนั้นกลุ่มฯ มีรายได้ในปี 2544 คงเหลือ 1,720 บาท และในปีเดียวกันกลุ่มฯ มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 131,220 บาท จำแนกเป็นเงินต้นจากการกู้ยืมของสมาชิก 112,000 บาท มีเงินสดและเงินฝากธนาคาร 8,300 บาท และมีวัตถุคงเหลือมูลค่า 9,200 บาท

6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน

ปัญหาด้านการเงินของกลุ่มฯ คือ การจัดสรรงเงินจากการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ไม่ได้นำไปสู่การทำให้เกิดประสิทธิภาพด้านการผลิตหรือการตลาดของกลุ่มฯ เพราะกลุ่มฯ นำเงินสนับสนุนดังกล่าวนำไปให้สมาชิกกู้ยืมเท่านั้น นอกจากนี้ในส่วนของประธานกลุ่มฯ ซึ่งเป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก ยังประสบปัญหาด้านการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากคู่แข่งทางการตลาดที่มีการให้เครดิตในการยืดระยะเวลาในการชำระเงินให้กับทางร้านค้าที่รับซื้อ ทำให้ประธานกลุ่มฯ ที่ทำการรับซื้อผ้าทอของสมาชิกต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น

6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกิจการ

กลุ่มฯ มีความต้องการที่จะจัดหาเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 50,000 บาทในลักษณะเงินให้ปล่อยหรือเงินกู้ยืมปลดลดดอกเบี้ยหรืออัตราดอกเบี้ยต่ำสุด ระยะเวลาคืนเงินประมาณ 3 ถึง 5 ปี เพื่อนำมาจัดซื้อด้วยในการทอผ้าให้กับสมาชิกกลุ่มฯ ทำการผลิต

6.5 ศักยภาพทางการเงิน

ทางด้านการเงินของกลุ่มฯ เนื่องจากกลุ่มฯ มีงบประมาณสนับสนุนทางด้านการจัดซื้อปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานต่างๆ ตลอดมา ซึ่งทำให้กลุ่มฯ ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายในการผลิตจากกลุ่มฯ จึงไม่ต้องรับภาระในการชำระค่าเบี้ยเงินค่าเชื้อ แต่ยังมีเงินทุนสำรองของกลุ่มฯ จากเงินทุนสนับสนุนในลักษณะให้เปล่า แต่เนื่องจากกลุ่มฯ ยังไม่สามารถเรียกเก็บเงินค่าเชื้อจัดซื้อจัดจ้างจากสมาชิกได้ทั้งหมด ทำให้กลุ่มฯ ไม่สามารถจัดสรรงบเงินเพื่อนำไปใช้ในจัดทำปัจจัยการผลิตได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งการบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่มฯ ไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการผลิตหรือการตลาด ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ให้กับสมาชิกมากกว่าการให้ค่าเชื้อเพียงอย่างเดียว

ในส่วนของการจัดตั้งกลุ่มฯ อบรมทรัพย์ของกลุ่มฯ เพิ่งก่อตั้งได้ประมาณ 6 เดือน จำนวนเงินจึงยังไม่เพียงพอที่จะจัดสรรวิเคราะห์ในการผลิตของสมาชิก เนื่องจากกลุ่มฯ ยังไม่มีการรับซื้อในนามของกลุ่มฯ และจัดสรรงบเงินทุนที่ได้รับจากการขอเชื้อจากสมาชิกอย่างต่อเนื่อง แต่ทางกลุ่มฯ ยังมีการนำเงินของกลุ่มฯ ทบทั้งหมดตั้งเป็นเงินทุนในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในกลุ่มฯ ทบทั้ง เช่น กลุ่มผู้ผลิตเห็ดนางฟ้า กลุ่มผู้ผลิตไข่ไก่สด เป็นต้น ซึ่งกลุ่มอาชีพเหล่านี้ไม่ต้องจัดสรรงบลงทุนจากการประกอบการคืนให้กับกลุ่มทบทั้งตามจำนวนเงินทุนที่ได้รับจากกลุ่มทบทั้งหมดตั้งแต่ตั้งตัวมา

บทที่ 7

SWOT Analysis ของกิจการ

7.1 จุดแข็ง

7.1.1 การผลิต

กลุ่มฯ มีการทำการทดสอบผ้ามานานทำให้สมาชิกแต่ละคนมีความชำนาญในการทดสอบผ้าเป็นอย่างดี ในด้านกำลังการผลิตของกลุ่มฯ หากสมาชิกทำการผลิตผ้าทอทุกคนปริมาณ ทางกลุ่มฯ จะมีปริมาณผ้าทอเป็นจำนวนมาก สามารถมีสินค้าส่งตามตลาดได้หลายแห่ง

ทางกลุ่มฯ มีสมาชิกที่สามารถเป็นวิทยากรในการจัดสอน คือ นางสาวแก้ว ซึ่งเป็นเหตุภูมิ กกลุ่มฯ ซึ่งมีความสามารถในการทำการผลิตได้ทุกขั้นตอนของการทดสอบผ้า ซึ่งสามารถสอนสมาชิกที่เข้ากลุ่มฯ ใหม่ ได้

การผลิตของกลุ่มฯ เป็นการผลิตครัวเรือน ซึ่งถึงแม้สมาชิกกลุ่มฯ ไม่สามารถทำการผลิตได้ทุกกระบวนการการทดสอบผ้า แต่สามารถว่าจ้างสมาชิกในกลุ่มฯ คนอื่น ในการผลิตในขั้นตอนที่ไม่ถนัดได้ เช่น การแกะลาย การกรอตัวย เป็นต้น

การผลิตของกลุ่มฯ มีผลิตภัณฑ์หลายชนิด เช่น ผ้าชินเดินจาก พีม 8 หลบและพีม 12 หลบ ผ้าสีบลายง่าย สีปาก ผ้าเทป เป็นต้น ทำให้มีผลิตภัณฑ์หลายหลากหลายและเป็นทางเลือกของลูกค้า ได้หลายทาง

กลุ่มฯ สามารถเข้าถึงหน่วยงานราชการได้ง่ายเนื่องจากสามีของประธานกลุ่มฯ เป็นสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่พุง ซึ่งสามารถรับรู้ข่าวสารการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการให้แก่กลุ่มฯ ได้เป็นอย่างดี

7.1.2 การตลาด

ทางกลุ่มฯ มีนางไฟรินทร์ ซึ่งเป็นประธานกลุ่มฯ ทำหน้าที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มฯ ทำให้ สมาชิกสามารถนำผ้าที่ทอเสร็จแล้วไปขายได้ตลอดเวลา

ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มฯ มีหลากหลาย ทำให้ลูกค้าสามารถเลือกซื้อสินค้าจากทางกลุ่มฯ ได้ หลากหลาย

7.2 จุดอ่อน

7.2.1 การจัดการองค์กร

การจัดการทางด้านการผลิตของกลุ่มฯ ยังขึ้นอยู่กับสมาชิกแต่ละคน ไม่ได้มีผู้ที่ควบคุมการผลิต อย่างชัดเจน ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณและการกระจายการผลิต ดังนั้นทำให้สินค้าไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้ามากนัก

การจัดการทางด้านการเงินของกลุ่มฯ เนื่องจากทางกลุ่มฯ ไม่สามารถจัดการเรียกเก็บเงินจาก การกู้ยืมบจจดของสมาชิกได้ทั้งหมด ซึ่งเรียกจัดเก็บได้เพียงอัตราดอกเบี้ยจากสมาชิกเท่านั้น ทำให้ไม่มีการ จัดสรรเงินที่ได้ไปใช้ในการผลิตของกลุ่มฯ ได้อย่างเต็มที่

การจัดทำบัญชีต่างๆ ของกลุ่มฯ ในเรื่องการกู้ยืมของทางกลุ่มฯ ยังไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถ นำมาประเมินผลการดำเนินงานของทางกลุ่มฯ ได้

ทางกลุ่มฯ มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพภายในกลุ่มฯ โดยนำเงินทุนของกลุ่มฯ ไปเป็นเงินทุนในการ สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ โดยกลุ่มอาชีพไม่ต้องคืนเงินทุนที่ได้รับจากกลุ่มทบทั้งหมด แต่อย่างใด ทำให้เงินทุนใน การผลิตของกลุ่มฯ หอยังมีจำนวนลดลง

การจัดฝึกอบรมหรือให้คำเสนอแนะในการปรับปรุงในเรื่องต่างๆ แก่สมาชิกกลุ่มฯ ยัง จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริม ซึ่งทางกลุ่มฯ ไม่ได้มีการจัดการในเรื่องนี้จากภายใน กลุ่มฯ เอง

7.2.2 การผลิต

การผลิตของกลุ่มฯ จะขึ้นอยู่กับสมาชิกแต่ละคนมีความต้องการในการผลิตผ้าห่อชนิดใด ลาย ใดเป็นหลักมีบางส่วนที่ลูกค้าต้องการและทำการสั่งผลิต ดังนั้นในบางครั้งหากมีการผลิตที่ไม่ตรงตามความ ต้องการของลูกค้า เช่น สีของผ้าห่มมีสีที่สดหรือจัดจ้านเกินไป จะทำให้มีปัญหาในเรื่องของการจัดจำหน่าย

ทางกลุ่มฯ มีลักษณะที่กระจายการผลิตให้สมาชิกนำไปผลิตที่บ้าน การควบคุมดูแลในระหว่าง การผลิตทำได้ยาก ซึ่งขึ้นอยู่กับความชำนาญและความละเอียดของสมาชิกแต่ละคน

การผลิตของกลุ่มฯ เน้นทางด้านการผลิตผ้าห่อเป็น主 ไม่มีการตัดแปลงในรูปของผลิตภัณฑ์ ต่างๆ ทำให้เมื่อราคาน้ำเสียต่ำ สมาชิกจึงเลิกทำการผลิตเนื่องจากไม่สามารถตัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์อื่น เพื่อเพิ่มมูลค่าได้

7.2.3 การตลาด

เนื่องจากทางกลุ่มฯ ไม่ได้มีลักษณะการรวมกันทางด้านการตลาดด้วย ทำให้มีการแยกกัน จำหน่าย ซึ่งทำให้ไม่สามารถมีอำนาจต่อรองทางการค้า จึงต้องแบกรับภาระในเรื่องราคาน้ำเสียต่ำ

ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มฯ ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะเนื่องจากนำต้นแบบมาจากหอผ้าของ อำเภอคลอง เมื่อนำไปจัดจำหน่ายจึงไม่สามารถสร้างจุดเด่นที่เป็นที่สนใจให้กับลูกค้า ราคาก็ได้รับจึงไม่มีความ แตกต่างกับผ้าห่อจากที่อื่น

ซึ่งทางทางการตลาดในระยะแรกส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ และจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งที่อำเภอคลองมีการผลิตผ้าห่อตีนจกมานานแล้ว การนำไปขายที่นั่นทำให้กลุ่มฯ ไม่สามารถขายในราคาก็สูงได้ อีกทั้งร้านค้าจะรับจากผู้ผลิตที่มีเครือข่ายและอยู่ใกล้กันนั้น

ทางกลุ่มฯ ยังไม่มีการส่งเสริมทางด้านการตลาดเท่าที่ควร ไม่มีการจัดทำนามบัตรเพื่อสะท้อน ต่อการติดต่อของลูกค้าในนามของกลุ่มฯ หรือของนางไพรินทร์ที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ของสมาชิกของทางกลุ่มฯ ไป จำหน่าย

7.2.4 การเงิน

ทางกลุ่มฯ ยังไม่สามารถเรียกเก็บเงินกู้ยืมปัจจัยการผลิตจากสมาชิกได้ครบ และเงินออมทรัพย์ในกลุ่มฯ มีจำนวนไม่นำมากเนื่องจากเพียงตั้งได้ 6 เดือน ทำให้ทางกลุ่มฯ ไม่สามารถนำเงินทุนต่างๆ ไปจัดซื้อวัสดุคงได้อย่างพอเพียง และในระยะหลังมีหน่วยงานที่เคยให้การส่งเสริมได้ลดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุคงลดลงเนื่องจากจำนวนสมาชิกที่ทำการทอผ้ามีจำนวนลดลง

นางไพรินทร์ ซึ่งเป็นผู้รับซื้อผ้าทอของสมาชิกของทางกลุ่มฯ มีปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อผ้าทอ เนื่องจากต้องมีการให้เครดิตแก่ร้านค้าที่รับซื้อในการยืดระยะเวลาการจ่ายเงิน ซึ่งแต่เดิมเมื่อนำผ้าทอไปขายท่าร้านจะล่าຍเป็นเงินสดทันที ทำให้ต้องประสบปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน สงผลกระทบให้กับสมาชิกกลุ่มฯ ที่ส่งผ้าขายให้นางไพรินทร์ ได้รับเงินจากการทอล่าช้าไปด้วย

ทางกลุ่มฯ ไม่มีการจัดการทางด้านการเงินในลักษณะการนำเข้าเงินของกลุ่มฯ มารับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก และนำส่วนต่างที่ได้จากการขายนำมาจัดสรรเป็นเงินทุนให้กับทางกลุ่มฯ ซึ่งเป็นการจัดสรรเงินเพื่อเป็นกองทุนในการผลิตของทางกลุ่มฯ อีกวิธีการหนึ่ง

7.3 โอกาส

7.3.1 การผลิต

ทางกลุ่มฯ มีหน่วยงานให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุนในการจัดซื้อปัจจัยการผลิต และการให้ความรู้ความเข้าใจในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทอผ้าจากหน่วยงานราชการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ทางสมาชิกกลุ่มฯ มีความชำนาญในด้านการผลิตเป็นอย่างดี

7.3.2 การตลาด

ทางอำเภอวังชิ้นได้มีโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนทางด้านอาชีพแก่กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยมีการจัดสร้างร้านค้าเพื่อให้กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มอาชีพต่างๆ ของแต่ละตำบลในอำเภอวังชิ้นมาทำการนำเสนอค้ามาจัดจำหน่ายที่ร้านบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอวังชิ้น โดยไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องสถานที่จัดจำหน่ายแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับทางกลุ่มฯ อีกทางหนึ่ง

7.4 ข้อจำกัด

7.4.1 การผลิต

เนื่องจากการผลิตผ้าชิ้นตีนจากในจังหวัดแพร่มีการผลิตเป็นจำนวนมากมาก เนื่องจากมีการส่งเสริมในหลายกลุ่มฯ ทำให้ผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มฯ ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

7.4.2 การตลาด

ทางด้านโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ของทางอำเภอวังชิ้น ได้แก่ ก้าวยกวน ซึ่งทางอำเภอจะเป็นผ้าทอ ผ้าชิ้นตีนจาก ซึ่งทำให้ผู้บริโภคหันไปซื้อผ้าที่อำเภอต้องมากกว่าที่จะมาซื้อที่อำเภอวังชิ้น

เนื่องจากทางกลุ่มฯ มีที่ดังอยู่ใกล้ห่างจากตัวจังหวัดแพร่ถึง 87 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอวังชิ้นประมาณ 9 กิโลเมตร ทำให้พ่อค้าไม่สะดวกที่จะมาซื้อผ้าจากทางกลุ่มฯ

การติดต่อเพื่อสั่งซื้อของจากทางกลุ่มฯ หรือนางไพรินทร์ทำได้ยาก เนื่องจากทางกลุ่มฯ และนางไพรินทร์ไม่มีโทรศัพท์บ้านหรือโทรศัพท์มือถือในการติดต่อ ซึ่งจะติดต่อได้เฉพาะโทรศัพท์ของหมู่บ้านเท่านั้น ผลกระทบจากการภาวะราคาผ้าห่อที่ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 ทำให้สมาชิกของกลุ่มฯ เลิกทำการผลิตผ้าห่อ

ทางกลุ่มฯ ยังขาดหน่วยงานที่ส่งเสริมในเรื่องของการตลาด ซึ่งทางการจัดจำหน่าย อีกทั้งการประรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ซึ่งทำให้กลุ่มฯ มีทางเลือกในการผลิตให้กับสมาชิกเพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ประรูปจากผ้าห่อเพื่อทดสอบรายได้จากการขายผ้าห่อที่มีราคาต่ำในปัจจุบัน

7.4.3 การเงิน

ทางกลุ่มฯ ขาดหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านความรู้ความเข้าใจในการบริหารทางด้านการเงินและการจัดทำบัญชี ซึ่งอาจส่งเสริมในเรื่องการส่งเสริมให้กลุ่มฯ มีการจัดการในเรื่องการรับซื้อผลิตภัณฑ์ของสมาชิกในกลุ่มฯ โดยรับซื้อจากเงินทุนของกลุ่มฯ ในนามกลุ่มทอผ้า และนำเงินที่ได้จากการขายมาเป็นเงินทุนสะสมให้กลุ่มฯ ซึ่งอาจมีการจัดสรรคืนให้สมาชิกในบางส่วน

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

กลุ่มทอผ้าบ้านค้างปินใจ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2535 ในฐานะกลุ่มแม่บ้านซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำกิจกรรมในหมู่บ้านประเทกการทอผ้า เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว แต่เดิมหมู่บ้านค้างปินใจไม่เคยมีการทำผ้ามาก่อน ต่อมาทางโรงเรียนทรัพยากรสานักงานชุมชน ได้ไปหัดทอผ้ากับญาติที่อำเภอคลอง และได้นำมาทำการสอนในหมู่บ้าน ต่อมาได้ไปทำการสอนให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านค้างปินใจเพื่อสามารถทำเป็นอาชีพเสริมหลังฤดูทำนา เมื่อทำการทอผ้าได้ระยะหนึ่งสามารถขายของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความคิดเห็นดังนี้

ดังแต่เมื่อการจัดตั้งกลุ่มฯ จนถึงปัจจุบันนางไพรินทร์ กานดา ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มฯ รองประธานกลุ่มฯ คือ นางสุข ทองคำกุล เหรัญญิกกลุ่มฯ คือ นางสาวรำคำ วงศ์ปินดา เลขาธุการของกลุ่มฯ คือ นางเกตุนิกา ดวงดี มีกรรมการ 7 คน ที่เหลือจะเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ

8.1.2 การผลิต

ลักษณะการผลิตของกลุ่มฯ จะเป็นการผลิตที่บ้านของสมาชิกแต่ละคน โดยสมาชิกสามารถก่อตั้งร่วมกันได้ตามที่ต้องการ ทำให้เกิดความหลากหลายในสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตรงจุด

สไปบรอมดานหรือสไปล่าย่ง่าย เป็นผ้าที่ใช้พิมพ์ 4 หลบ ขนาดความยาว 60 นิ้ว มีความกว้าง 7 นิ้ว เป็นผลิตภัณฑ์ที่เริ่มแรกของทางกลุ่มฯ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดแรกที่ทำการสอนให้สมาชิกที่เข้าใหม่ได้ทำการผลิต ซึ่งในปี พ.ศ.2544 ทางกลุ่มฯ ไม่ได้มีการผลิตสไปล่าย่ง่ายเนื่องจากไม่เป็นที่ต้องการของตลาดซึ่งสมาชิกจะหันไปทำสไปเจกแทน

สไปจก เป็นผ้าที่ใช้พิมพ์ 4 หลบ ขนาดความกว้าง 60 นิ้ว มีความกว้าง 7 นิ้ว แต่มีความละเอียดในลวดลายมากกว่าสไปลายง่าย เริ่มทำการผลิตในปี พ.ศ.2542 โดยสมาชิกที่ทำสไปลายง่ายจะหันมาทำการทอสไปจกแทนเนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาด แต่มีลักษณะการทำล้ายกับการทำทอผ้าชินตีนจากแต่มีขนาดพื้นที่เล็กกว่า

ผ้าชิ้นตีนจก พืม 8 หลบ เป็นผ้าที่ใช้พืม 8 หลบ ขนาดความยาว 70 นิ้ว มีความกว้าง 10 นิ้ว
ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มฯ โดยกลุ่มฯ เริ่มทำการผลิตในปี พ.ศ.2536 จนกระทั่งปัจจุบัน

ผ้าซิ้นตีนจาก ฟิม 12 หลบ เป็นผ้าที่ใช้ฟิม 12 หลบ ขนาดความยาว 70 นิ้ว มีความกว้าง 10
นิ้ว ทางกล้มฯ เริ่มมีการผลิตในปี พ.ศ. 2538 แต่ถูกห้ามการผลิตในปี พ.ศ. 2544 เนื่องจากไม่โปรตีนที่นิ่ม

ผ้าทеп เป็นชื่อของผ้าทอจากที่ทอเป็นริ้น ลักษณะลวดลายน้อยกว่าตีนนิ่ง เป็นผ้าที่ทอขึ้นเพื่อ
นำไปตัดต่อแต่งกับผ้าที่มี

100 นิ้ว มีความกว้าง 14 นิ้ว เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มฯ เริ่มทำการทดสอบกับสไบลายง่าย แต่ทางกลุ่มฯ ยกเลิกการผลิตในปี พ.ศ.2540 เนื่องจากไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและมีราคาที่ถูกกว่าการทดสอบผ้าชินตีนจากฟิล์ม 8 หลบ

ตัวผ้าชินและผ้าพื้น เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มฯ ทำการผลิตขึ้นแต่ไม่ได้นำไปจำหน่ายนอกหมู่บ้าน โดยสมาชิกที่ทำการทดสอบตัวผ้าชินจะเป็นผู้ทดสอบผ้าพื้นด้วยแต่ในปี พ.ศ.2541 ได้มีการเลิกทำการผลิตผ้าพื้น เนื่องจากไม่มีการสั่งซื้อจากลูกค้า

การเปลี่ยนแปลงการผลิตของกิจการ

ปี พ.ศ.2535 สมาชิกของกลุ่มฯ เริ่มแรกจะทำการหัดทดสอบสไบลายง่ายเป็นอันดับแรก นอกจากราชีทางกลุ่มฯ ยังได้มีการทดสอบผ้าเทป ฟิล์ม 8 หน้ากว้าง 10 นิ้ว ความยาว และตัวผ้าชินเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2536 ทางกลุ่มฯ ได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 60 คน จากเดิมมีเพียง 50 คน โดยสมาชิกบางคนในกลุ่มฯ จะมีการทดสอบผ้าพื้นเพิ่มขึ้น แต่สมาชิกส่วนใหญ่ของทางกลุ่มฯ ยังทำการทดสอบสไบเป็นหลัก

ต่อมาในปี พ.ศ.2537 ทางกลุ่มฯ มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเป็น 70 คน สมาชิกส่วนใหญ่ของทางกลุ่มฯ ได้หันไปทดสอบผ้าชินตีนจาก ทำให้ผลิตภัณฑ์หลักของทางกลุ่มฯ เปลี่ยนเป็นการทดสอบผ้าชินตีนจากแทน

ปี พ.ศ.2538 ทางกลุ่มฯ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นมากที่สุดเป็นจำนวน 82 คน ผลิตภัณฑ์หลักของทางกลุ่มฯ ยังคงเป็นการทดสอบผ้าชินตีนจาก ฟิล์ม 8 และทางกลุ่มฯ ยังมีการทำผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นมา คือ มีการทดสอบผ้าชินตีนจาก ฟิล์ม 12 เพิ่มขึ้น แต่สมาชิกที่ทำการทดสอบผ้าพื้นมีจำนวนลดน้อยลง

ปี พ.ศ.2540 ทางกลุ่มฯ ยังคงทดสอบผ้าชินตีนจาก ฟิล์ม 8 เป็นหลัก แต่ทางกลุ่มฯ ได้ยกเลิกการผลิตผ้าเทปเนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าเทปมีราคาต่ำและขายไม่ค่อยได้ สมาชิกที่ทำการทดสอบผ้าเทปหันไปทดสอบสไบลายง่ายทั้งหมด

ปี พ.ศ. 2541 สมาชิกกลุ่มฯ ได้ยกเลิกการผลิตผ้าพื้นเนื่องจากไม่เป็นที่นิยมของตลาด สมาชิกของกลุ่มฯ ยังคงมีทั้งหมด 82 คน

ปี พ.ศ.2542 ทางกลุ่มฯ ได้เพิ่มการผลิตในผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ คือ สีเบจ ซึ่งสมาชิกที่ทำการทดสอบมาจากสมาชิกที่ทำการทดสอบสไบแบบธรรมดาก็เริ่มสีสไบลายง่าย

ปี พ.ศ.2543 ทางกลุ่มฯ เหลือสมาชิกอยู่เพียง 55 คน เนื่องจากภาวะราคาผ้าหกตีนจากมีราคาตกต่ำ แต่ทางกลุ่มฯ ยังมีการทดสอบผ้าชินตีนจาก ฟิล์ม 8 เป็นหลัก

ปี พ.ศ. 2544 ในปีนี้ทางกลุ่มฯ ไม่ได้ทำการทดสอบผ้าชินตีนจาก ฟิล์ม 12 และสไบลายง่าย โดยทางกลุ่มฯ เหลือสมาชิกที่ทำการทดสอบผ้าเพียง 27 คน ในปัจจุบันกลุ่มฯ ทดสอบผ้ามีสมาชิกที่ทำการทดสอบผ้าเพียง 16 คน

ตารางที่ 8.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงการผลิตของกิจการ

ผลิตภัณฑ์	จำนวนสมาชิกของกลุ่มฯที่ทำการผลิต (คน)										
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
สับลายง่าย	37	40	10	10	10	10	10	5	5	-	-
สับจก	-	-	-	-	-	-		5	5	5	3
ผ้าชินตีนจก พื้ม 8 หลบ	-	10	50	54	54	59	59	59	37	19	10
ผ้าชินตีนจก พื้ม 12 หลบ	-	-	-	10	10	10	10	10	5	-	-
ผ้าเทป	10	7	7	5	5	-	-	-	-	-	-
ตัวผ้าชิน	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
ผ้าพื้น	-	3	3	1	1	1	-	-	-	-	-
รวม	50	60	70	82	82	82	82	82	55	27	14

ที่มา : จากการสำรวจ ปี 2545

8.1.3 การตลาด

เนื่องจากกลุ่มฯ ไม่ได้มีการรวมกันเพื่อการขาย ดังนั้นสมาชิกจะแยกกันขาย โดยในระยะแรก สมาชิกจะขายผ้าทอที่ทำการทอเสร็จแล้วให้กับนางไฟรินทร์เพียงผู้เดียว ต่อมาเมื่อค้าขายต่างหมู่บ้านมารับซื้อ คือ พ่อค้าจากบ้านแม่ปีก ตำบลแม่พุ อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ซึ่งสมาชิกกลุ่มฯ จึงขายให้ทางพ่อค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยในปี พ.ศ.2539 สมาชิกกลุ่มฯ ขายผ้าทอให้กับนางไฟรินทร์ ร้อยละ 30 และขายให้กับพ่อค้าบ้านแม่ปีก อีกร้อยละ 70 ปัจจุบันมีเพียงร้อยละ 20 ของสินค้าจากสมาชิกทั้งหมดที่ทำการขายให้นางไฟรินทร์ โดยการขายผ้าทอของนางไฟรินทร์ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการขายส่ง ซึ่งจะจัดจำหน่ายตามร้านค้าต่างๆ ที่รับซื้อ มีเพียงตัวผ้าชินและผ้าพื้นเท่านั้นที่ไม่ได้ทำการจัดส่งเพื่อจำหน่ายเนื่องจากจะทำขายในหมู่บ้าน

ในช่วงปี พ.ศ.2535 ถึง 2537 นางไฟรินทร์จะเป็นผู้นำสินค้าที่ทำการรับซื้อจากสมาชิกกลุ่มฯ ไปทำการขายที่อำเภอสองและจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะการไปจำหน่ายที่ อำเภอสอง มีทั้งการนำไปจำหน่ายด้วยตนเองในร้านค้า โดยสามีนางไฟรินทร์จะเป็นผู้ซื้อบร肚ไปส่งให้และอีกสักขณะ คือ ทางร้านค้ามารับซื้อถึงบ้าน ต่อมาเมื่อคืนที่อำเภอสองแนะนำให้นำไปขายที่เชียงใหม่จึงนำไปทดลองขาย ดังนั้นตลาดในระยะแรกจึงมีที่ร้านค้าใน อำเภอสอง จังหวัดแพร่ คือ ร้านกาญจนานา และร้านจันทร์ผ้าไทยและร้านค้าจินเยงหาดและร้านผ้ายายทองใน จังหวัดเชียงใหม่

ต่อมาในปี พ.ศ.2538 ร้านค้าในจังหวัดเชียงใหม่ที่ส่งขายไม่รับซื้อเนื่องจากสินค้าผ้าทอที่ทางร้านรับซื้อมีปริมาณมากเกินไป ทำให้นางไฟรินทร์ไม่ได้นำไปขายที่เชียงใหม่อีก จึงนำไปขายที่อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้บ้างแต่แหล่งจำหน่ายหลักๆ คือ ร้านค้าใน อำเภอสอง

ในช่วงปี พ.ศ.2542-2543 มีพ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์ มาทำการรับซื้อผ้าทอของกลุ่มฯ ที่นางไฟรินทร์ทำให้ในระยะเวลาันนี้ทางกลุ่มฯ ยังคงมีการขายอย่างต่อเนื่อง แต่จำนวนสมาชิกเริ่มลดลงเนื่องจาก

ราคายังขายได้ไม่เท่าที่เคยขายได้สูงสุด ซึ่งพ่อค้าจากจังหวัดอุตรดิตถ์จะเป็นผู้มาทำการรับซื้อดินบ้าน โดยจะสั่งซื้ออาทิตย์ละ 2 ครั้ง ตลอดทั้งปี สินค้าบางส่วนที่ทางกลุ่มฯ ขายให้กับร้านค้าใน อำเภอคลอง และอำเภอศรีสัชนาลัย

ปลายปี พ.ศ.2543 ถึงปัจจุบัน ทางพ่อค้าจากอุตสาหกรรมไม่มีการส่งซื้อผลิตภัณฑ์จากน้ำไฟwinท์ ทำให้ต้องส่งสินค้าไปขายตามร้านค้าใน อำเภอคลอง และ อำเภอศรีสัชนาลัย แทนแต่ในปัจจุบันที่ไม่มากนัก เนื่องจากจำนวนสมาชิกที่ทำการหยอดผ้าของทางกลุ่มฯ ลดน้อยลงอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ผ้า หอด้วย ประกอบกับทางร้านค้าที่ อำเภอศรีสัชนาลัย มีการจำหน่ายในลักษณะการให้เครดิตระยะเวลาชำระเงิน ให้กับทางร้านประมาณ 1 เดือน ทำให้นางไฟwinท์ต้องประสบปัญหารือเงินทุนจึงไม่มีการจำหน่ายสินค้ามาก นัก

รายการและกราฟตั้งราคากลาง

ราค้าผ้าทอมีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 เป็นต้นมา ทำให้สามารถซื้อกลุ่มฯ เลิกทำการผลิต เนื่องจากไม่คุ้มค่าที่จะทำการผลิต ในเรื่องของการตั้งราค้าผ้าทางกลุ่มฯ ไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคาในการรับซื้อ การกำหนดราคารับซื้อจะขึ้นอยู่กับพ่อค้ารับซื้อซึ่งจะเป็นผู้กำหนดราคารับซื้อแต่เพียงผู้เดียว เมื่อราค้าผ้าทอจะเพิ่มหรือลดลง ราค้าที่ขายได้ก็ขึ้นกับพ่อค้ารับซื้อเท่านั้น

ด้านการส่งเสริมการขาย กลุ่มฯ ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมการขายมากนัก โดยจะมีการลดราคาให้ลูกค้าบ้างแต่ไม่มากนัก โดยจะตั้งราคาเสนอขายให้กับลูกค้าขาวในราคากำยပีกและให้ส่วนลดได้ถึงระดับราคาขายส่งเท่านั้น ในด้านของการให้เครดิตทางກลุ่มฯ โดยในส่วนของประมาณกลุ่มฯ ได้เริ่มส่งเสริมการขายโดยการให้เครดิตในการชำระเงินแก่ร้านค้าที่รับชื่อในปี พ.ศ.2543 โดยเป็นร้านค้าที่รับชื่อที่มาจากการซื้อขายแลกเปลี่ยน เนื่องจากมีการแข่งขันของผู้ผลิตพ้าหอยที่มาจำหน่ายในร้านค้าแห่งเดียวกันมากขึ้น มีการแข่งขันกันโดยให้เครดิตในการยืดเวลาการชำระเงินกับร้านค้าที่ทำการรับชื่อในระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งแต่เดิมร้านค้าจะชำระเงินเป็นเงินสดเท่านั้น

8.1.4 การเงิน

การจัดการทางด้านการเงินและการบัญชีของกลุ่มฯ ทางกลุ่มฯ จะมีเหตุณปฏิกากลุ่มฯ คือ นางสาวร์คำ วงศ์ปันดา ซึ่งจะทำหน้าที่ดูแลและตรวจสอบเกี่ยวกับการชำระเงินของสมาชิกกลุ่มฯ ที่ทำการกู้ยืมด้วย สำหรับการผลิตของทางกลุ่มฯ เพื่อนำไปทำการผลิต ซึ่งกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนเงินทุนทางด้านการจัดซื้อวัสดุดิบจากหน่วยงานราชการต่างๆ โดยสมาชิกจะนำเงินที่ได้รับมาลงทุนในอัตรา 1 ลูก ราคา 800 บาท ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน จากเงินที่สมาชิกนำมาร่วมทุนให้กับกลุ่มฯ ซึ่งกลุ่มฯ จะนำไปจัดซื้อวัสดุดิบในการผลิตต่อไป บางส่วนจะนำไปสนับสนุนในการตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ ภายในกลุ่มฯ

ในการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของกลุ่มฯ มีการจัดทำแต่เนื่องจากระบบการทำบัญชีของกลุ่มฯ ยังไม่ถูกต้องและซัดเจนจึงไม่สามารถนำมาประมาณทางด้านยอดขายและกำลังการผลิตของกลุ่มฯ ได้ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มฯ แยกกันทำการผลิตและแยกกันขาย จึงทำการประมาณผลการดำเนินงานจากกำลังการผลิตของกลุ่มฯ ในแต่ละปีตามจำนวนสมาชิกที่ทำการผลิตในแต่ละปีได้เท่านั้น

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

เนื่องจากทางกลุ่มฯ มีการจัดตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 ทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มฯ มีความชำนาญในการทดสอบอย่างดี ทางกลุ่มฯ ยังมีวิทยากรในการฝึกสอนเรื่องการทดสอบจำนวน 1 คน ซึ่งสามารถฝึกสอนสมาชิกใหม่ของทางกลุ่มฯ ได้ นอกจากนี้จำนวนสมาชิกทั้งหมดของกลุ่มฯ มีทั้งหมด 82 คน หากทำการผลิตตามจำนวนทั้งหมดจะทำให้กลุ่มฯ มีปริมาณสินค้าที่ผลิตจากทางกลุ่มฯ เป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถรองรับปริมาณการซื้อขายจำนวนมาก ได้ การผลิตของกลุ่มฯ ยังมีการผลิตในผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย เช่น สีบี ผ้าชั้นตีนจก ผ้าเทป เป็นต้นซึ่งทำให้กลุ่มฯ สามารถผลิตสินค้าได้หลากหลายตามความต้องการของลูกค้า แต่เมื่อพิจารณาการผลิตของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ.2544 กลุ่มฯ เหลือผลิตภัณฑ์ที่ทำการจำหน่ายเพียง 3 ชนิด คือ สีบีจากผ้าชั้นตีนจก ฟิม 8 หลบ และตัวผ้าชั้น ซึ่งถึงแม้ว่าผ้าชั้นตีนจกฟิม 8 หลบ จะเป็นผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มฯ แต่เมื่อพิจารณาผลตอบแทนการผลิตกรณีราคาขายส่ง และราคาขายปลีก ยังคงน้อยกว่าส่วนของกำไรต่อต้นทุนจากการคำนวณ และอัตราส่วนของการทำกำไรต่อราคาขายส่ง ที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์อื่น

หน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุนให้เปล่าเพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิตของทางกลุ่มฯ มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทางกลุ่มฯ ไม่ประสบปัญหาทางด้านเงินทุนในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตมากนัก แต่เมื่อพิจารณาต่อไปในอนาคตหากทางกลุ่มฯ ไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านปัจจัยการผลิต จะทำให้ภาคระดับต่ำติดบจะตกลงที่สมาชิกกลุ่มฯ ซึ่งกลุ่มฯ ยังเรียกเก็บเงินจากการกู้ยืมวัสดุดิบจากสมาชิกคนได้ไม่มากเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับเงินสนับสนุนที่ได้รับ

กลุ่มฯ มีลักษณะการรวมตัวกันเพื่อรับการสนับสนุนทางด้านวัสดุดิบการผลิตเท่านั้น ซึ่งทางด้านการตลาดไม่ได้มีการรวมกันเพื่อขาย ทำให้กลุ่มฯ ไม่มีความเข้มแข็งทางด้านการตลาดเท่าที่ควร เนื่องจากในระยะหลังมีการแยกกันขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อเอง เมื่อไม่มีพ่อค้ามารับซื้อหรือรับซื้อในราคานี้ต่ำทำให้ไม่แรงจูงใจที่จะทำการผลิตอีกต่อไป เมื่อพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ไม่มีความแตกต่างหรือมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวเนื่องจากเป็นการผลิตที่นำลักษณะการผลิตมาจากจำพวกลดลง ซึ่งไม่สามารถสร้างจุดเด่นในด้านผลิตภัณฑ์ได้ นอกจากนี้ทางกลุ่มฯ ยังไม่ได้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น เช่น กระเบื้อง ผ้าปูที่นอน ฯลฯ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

ลักษณะการบริหารจัดการของกลุ่มฯ ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เช่น การจัดสรรงบประมาณที่นำมาจัดซื้อวัสดุดิบจากการกู้ยืมของสมาชิก กลุ่มฯ ไม่สามารถทำการเรียกเก็บเงินจากสมาชิกที่ได้กู้ยืมด้วยเพื่อการผลิตได้ครบถ้วนซึ่งทางกลุ่มฯ จัดเก็บได้เพียงดอกรบี้จากการกู้ยืมจากสมาชิกเท่านั้น ทำให้กลุ่มฯ ไม่สามารถนำเงินที่ได้นำมาเข้ากลุ่มฯ เพื่อเป็นทุนในการจัดซื้อวัสดุดิบได้อย่างเต็มที่

ซ่องทางการตลาดของสมาชิกกลุ่มฯ ส่วนใหญ่ จะเป็นการทำการตลาดในลักษณะตั้งรับ กล่าวคือ เป็นการรอให้พ่อค้ามารับซื้อผลิตภัณฑ์จากแหล่งผลิตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพ่อค้าที่มารับซื้อส่วนใหญ่มาจากจำพวกลดลง และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งจำพวกลดลงมีการทดสอบผ้าชั้นตีนจกกันมานานแล้ว ทำให้เกิดการขายผลิตภัณฑ์ซ้ำซ้อน นอกเหนือนี้การตั้งร้านขายสินค้า ไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคารับซื้อ โดยทุกครั้งผู้รับซื้อจะเป็นผู้ตั้งราคารับซื้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทางกลุ่มฯ ไม่สามารถต่อรองทางการตลาด ทำให้กลุ่มฯ ประสบปัญหาหลัก คือ กลุ่มฯ ได้รับผลกระทบจากภาคผ้าห่อที่ตกต่ำ ทำให้สมาชิกเลิกทำการผลิตและหันไปประกอบอาชีพอย่างอื่นแทน เนื่องจากขาดของผ้าห่อไม่จูงใจให้สมาชิกทำการผลิต ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการกลุ่มฯ มีลักษณะการรวมตัวกันในรูปแบบของการ

รวมกันเพื่อจัดทำหรือรับเงินทุนเพื่อสนับสนุนในการจัดซื้อวัสดุดิบหลักในการผลิตเพียงอย่างเดียว ไม่ได้มีการรวมกุ่มกันในด้านการตลาดด้วยในลักษณะการรับซื้อด้วยเงินของกุ่มฯ แล้วนำผลประโยชน์มาจัดสรรเข้าสู่กุ่มฯ ทำให้กุ่มฯ ต้องประสบปัญหาทางด้านตลาดและภาวะผันผวนของราคา เนื่องจากไม่สามารถสร้างอำนาจต่อรองกับผู้รับซื้อได้

การจัดตั้งกลุ่มอาชีพอย่างในกุ่มฯ เช่น กลุ่มผู้ผลิตไข่ไก่ดิน กลุ่มผู้ผลิตเห็ดนางฟ้า ซึ่งมีการจัดสรรทุนในการผลิตเริ่มแรกจากเงินของกุ่มทอผ้า ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงานของกุ่มฯ ย่อยไม่มีการนำมารั้งคืนตามจำนวนทุนเริ่มแรกที่ได้ให้กับกลุ่มทอผ้า ซึ่งการจัดตั้งกลุ่มย่อยในกุ่มฯ ทอผ้ามีสมาชิกบางคนเท่านั้นที่เข้าร่วมในกุ่มย่อย ทำให้เงินทุนที่สามารถนำไปหมุนเวียนทางด้านการผลิตของกุ่มฯ หอบรรภามีจำนวนลดลง

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

เนื่องจากกุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนในเรื่องการจัดทำเงินทุนให้เปล่าเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตและให้ความรู้ทางด้านทักษะด้านการผลิต ทำให้กุ่มฯ ไม่มีปัญหาทางด้านความชำนาญในการผลิต แต่กุ่มฯ ยังไม่สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นของกุ่มฯ หรือของหมู่บ้านได้ เนื่องจากทางกุ่มฯ ได้รับเอกสารหอผ้ามาจากการขอทดลอง ซึ่งถึงแม้ว่ากุ่มฯ ไม่สามารถสร้างเอกลักษณ์ในลวดลายใหม่ๆ ได้ แต่ทางกุ่มฯ ควรมีการประยุกต์และปรับเปลี่ยนทางด้านการผลิตเพื่อนำไปสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอในลักษณะต่างๆ ทั้งทางด้านรูปแบบและประโยชน์เชื้อสาย เช่น กระเบื้อง ผ้าม่าน เสื้อผ้า สถาปัตยกรรม เป็นต้น ซึ่งจะทำให้กุ่มฯ มีช่องทางในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของกุ่มฯ ได้ และยังทำให้สมาชิกกุ่มฯ หันมาทำการผลิตผ้าทอเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากถึงแม่ราคาน้ำดื่มจะมีราคากลุ่มฯ แต่ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอยังมีราคากลุ่มฯ และมีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย สามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้ง่าย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจและสนับสนุนและส่งเสริมทางด้านความรู้และปัจจัยการผลิต เช่น การฝึกอบรมต่างๆ ทั้งทางด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอ การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ การตัดเย็บ การใช้จักรเย็บผ้า เป็นต้น ซึ่งจะทำให้กุ่มฯ มีความเข้มแข็งทางด้านการผลิตเพิ่มมากขึ้น

ด้านการจัดการทางการตลาดและการจัดการทางด้านการเงินของกุ่มฯ ยังขาดหน่วยงานเข้าไปสนับสนุนและส่งเสริม ซึ่งจะพิจารณาได้จากการที่สมาคมยังมีการทำการตลาดในลักษณะแยกกันขาย มีเพียงระยะแรกที่เพิ่งจัดตั้งกุ่มฯ เท่านั้นที่สมาคมขายให้กับประชาชนกุ่มฯ แต่ไม่ได้รับซื้อในนามกุ่มฯ ซึ่งหากได้รับการจัดการทางด้านการตลาดที่ดี เช่น กุ่มฯ อาจใช้เงินทุนของกุ่มฯ ใน การรับซื้อผลผลิตผ้าทอของสมาคมกุ่มฯ แล้วนำส่วนต่างของรายได้ที่ได้จากการขาย นำมาเป็นทุนหมุนเวียนภายในกุ่มฯ และสามารถจัดสรรให้กับสมาคมได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะทำให้สมาคมได้รับผลประโยชน์จากการขายให้กุ่มฯ นอกจากนี้กุ่มฯ ยังสามารถทราบกำลังการผลิตที่แท้จริงของสมาคมกุ่มฯ และการรวมกันขายในลักษณะกุ่มฯ จะเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งทางการตลาดทำให้กุ่มฯ มีอำนาจต่อรอง เนื่องจากกุ่มฯ มีปริมาณผลผลิตผ้าทอที่มากและสามารถขายให้ลูกค้าได้ตลอด ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างทางการตลาดของกุ่มฯ เพื่อที่จะทำให้กุ่มฯ มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางการตลาดอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลา กองสุข. ผ้าจาก กลุ่มลาวคั่งบ้านกุดจาก ขัยนาท – บ้านทับผึ้งน้อย สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2536.

กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย. รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์ผ้าฝ้ายทอมือเพื่อการตลาด. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2535.

คณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์พื้นบ้านไทยให้ได้เรียบในเชิงแข่งขัน กรณีผ้าทอพื้นเมืองและอาหารประรูปพื้นบ้าน. สถาบันแทนราชภัฏและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ณ ห้องประชุมคณะกรรมการวิชาชีวกรรมฯ หมายเลข 213-216 ชั้น 2 อาคารวิจัยสถาบัน 2, 19 พฤศจิกายน 2542.

ดุษณารณ สุวรรณวงศ์. การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนาภูต และแพทรีเชีย ชีสแมน แൺหนา. “นิทรรศการผ้าเอเชีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม”.

ผ้าเอเชีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม (Textiles of Asia: A common Heritage). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.

ธนาภาเรอเชีย จำกัด. มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออกจำกัด, 2535.

ปริมรัตน์ แซกเพ็ง. รายงานการศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย. สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2542.

แพทรีเชีย ชีสแมน แൺหนา และวีดี พานิชพันธ์. “สายใยแห่งวัฒนธรรมไทยในศิลปะบนผืนผ้า”. ผ้าเอเชีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม (Textiles of Asia: A common Heritage). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.

ไพบูลย์ คงคาดุยฉาย, อรุณศิริ ชิตาภรณ์ และเฉลิมยา หมัดอ้ว. รายงานโครงการวิจัย: การพัฒนาเทคนิคการเย็บใหม่ด้วยสีธรรมชาติจากความหลากหลาย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มิถุนายน 2543.

“ไม้แกะสลัก จากงานอนุรักษ์ศิลปกรรม”. ไทยล้านนา. 20-26 ก.ค., 2541: 13-14.

ยุพินศรี สายทอง. งานหอ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2528.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : ปานยา, 2527.

ศันสนีย์ คำบุญชู. การย้อมสีเส้นด้ายฝ้ายด้วยสีธรรมชาติจากแก่นขุนและเปลือกมะพร้าวโดยใช้สารช่วยติด.

รายงานปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาเคมีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1. ข้อมูลรายชื่อผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม. เชียงใหม่: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2542. (เอกสารไม่มีพิมพ์)

สถาบันวิจัยหมื่นปี. เครื่องสาวใหม่อบราชานี 50. จุลสาร. กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543.

สถาบันวิจัยหมื่นปี. ใหม่ไทยลูกผสมสกัลนคร. จุลสาร. กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543.

สมถวิล เจริญทรัพย์. “เครื่องไม้แกะสลักในภาคเหนือ”. สรรพช่าง: ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชียงใหม่. เชียงใหม่: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และองค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2539.

สายสุนีย์ สิงห์ทัศน์. “เส้นทางใหม่ไทย”. อนุสาร อสท. 36, 1 (สิงหาคม 2538), 20-21.

สุวดี ณ ประสิทธิพัฒนา. “การแต่งกายสตรีกับหัตถกรรมผ้าทอในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์”. เอกสารประกอบการสอนภาษาทางวิชาการเรื่อง ในเมืองคลังสมัยเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระเจริญพระชนมายุ ครบ 5 รอบ เรื่อง หัตถกรรมกับวิถีชีวิตไทย. สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 16-17 พฤษภาคม 2535 ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเมธ นาเศรษฐีวิสูตร. “ผ้าใหม่ในแนวสถาล”. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการหมื่นปี ประจำปี 2544. 26-28 มีนาคม 2544 ณ โรงแรมเมฆาลัย เพชรบูรี.

อนันต์เสวก เหงวชีงเจริญ. คู่มือข้อมูลรวมชาติ ฉบับชาวบ้าน สีเขียว สีน้ำตาล และสีดำ เล่ม 1.

เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสารวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

ภาคผนวก ก.

รูปภาพ

รูปที่ ก.1 นางไพรินทร์ กาสา ประธานกลุ่มทอผ้า
บ้านค้างปืนใจ

รูปที่ ก.2 ลายผ้าชิ้นตีนจกของกลุ่มฯ

รูปที่ ก.3 ลายผ้าชิ้นตีนจกของกลุ่มฯ

รูปที่ ก.4 สีใบ

รูปที่ ก.5 ตัวผ้าชิ้นกับผ้าชิ้นตีนจกที่ต่อแล้ว

รูปที่ ก.6 ตัวผ้าชิ้น

รูปที่ ก.7 กรงสวายทอผ้า

รูปที่ ก.8 แกนด้ายทอผ้าที่ทำมาจากหัวเขี้ยว
พลาสติก

รูปที่ ก.9 ด้ายทอผ้า

รูปที่ ก.10 ฟิม

รูปที่ ก.11 เมียขอที่ใช้ในการโว้นหรือเดินเส้น
ของด้ายยืน

รูปที่ ก.12 การกรอด้ายด้วยมือโดยรีไฟฟ้า

รูปที่ ก.13 มอบเตอร์ไฟฟ้าแบบเท้าเหยียบที่นำมา
ประยุกต์ใช้ในการกรอด้วย

รูปที่ ก.14 การกรอด้วยมือ

รูปที่ ก.15 การเก็บลายไม้หรือแกะลายผ้า

รูปที่ ก.16 การเก็บลายไม้หรือแกะลายผ้า

ภาคผนวก ข

การคำนวณต้นทุน

ต้นทุนการผลิตคำนวณจากค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างการผลิตในบางขั้นตอนการผลิต ค่าบรรจุภัณฑ์ ค่าแรงงาน และค่าขนส่ง โดยจะแยกตามชนิดของผลิตภัณฑ์

ต้นทุนค่าวัตถุดิบ

ต้นทุนค่าวัตถุดิบในการผลิตฝ้าทอยของกลุ่มฯ ได้แก่ ด้วยยีน ด้วยพุ่งหรือด้วยต่า และด้วยเก็บลายหรือด้วยเก็บดอก

ด้วยยีน 1 ลูก มี 11 กำ ด้วยยีน 1 กำ มี 6 ตอง ดังนั้น ด้วยยีน 1 ลูก มี 66 ตอง

ด้วยยีน 66 ตอง ราคา 800 บาท ดังนั้นด้วยยีน 1 ตอง ราคา 12.12 บาท

ด้วยพุ่ง 1 ลูก มี 21 กำ ด้วยยีน 1 กำ มี 5 ตอง ดังนั้น ด้วยยีน 1 ลูก มี 105 ตอง

ด้วยพุ่ง 105 ตอง ราคา 800 บาท ดังนั้นด้วยพุ่ง 1 ตอง ราคา 7.62 บาท

ด้วยเก็บดอก 1 ลูก มี 12 กำ ด้วยยีน 1 กำ มี 5 ตอง ดังนั้น ด้วยยีน 1 ลูก มี 60 ตอง

ด้วยเก็บดอก 60 ตอง ราคา 365 บาท ดังนั้นด้วยเก็บดอก 1 ตอง ราคา 6.08 บาท

ตัวอย่างการคำนวณอัตราส่วนการใช้วัตถุดิบในการผลิตและราคาวัตถุดิบต่อการผลิตต่อชิ้นของผลิตภัณฑ์ สไปลัยง่าย

ด้วยยีน สไปลัยง่าย ใช้ด้วยยีนจำนวน 2 ตอง หอสเปรี้ด์ 5 ผืน

ดังนั้น สไปลัยง่าย 1 ผืน ใช้ด้วยยีน $2 / 5 = 0.4$ ตอง

ด้วยยีนราคา ตองละ 12.12 บาท

ดังนั้น สไปลัยง่าย 1 ผืน ใช้ด้วยยีน 0.4 ตอง เสียค่าใช้จ่ายด้วยยีน $0.4 \times 12.12 = 4.85$ บาท

ด้วยพุ่งหรือด้วยต่า สไปลัยง่าย ใช้ด้วยต่า 1 ตอง หอสไปลัยง่ายได้ 1 ผืน

ด้วยต่าราคา ตองละ 7.62 บาท

ดังนั้น สไปลัยง่าย 1 ผืน ใช้ด้วยต่า 1 ตอง เสียค่าใช้จ่ายด้วยยีน = 7.62 บาท

ด้วยเก็บดอก สไปลัยง่าย ใช้ด้วยเก็บดอกจำนวน 1 ตอง หอสเปรี้ด์ 2 ผืน

ดังนั้น สไปลัยง่าย 1 ผืน ใช้ด้วยเก็บดอก $1 / 2 = 0.5$ ตอง

ด้วยเก็บดอกราคา ตองละ 6.08 บาท

ดังนั้น สไปลัยง่าย 1 ผืน ใช้ด้วยเก็บดอก 0.5 ตอง เสียค่าใช้จ่ายด้วยเก็บดอก $0.5 \times 6.08 = 3.04$ บาท

ซึ่งสามารถแสดงอัตราส่วนวัตถุดิบที่ใช้ต่อผลิตภัณฑ์และราคาต้นทุนของวัตถุดิบที่ใช้จำแนกตามประเภทของ

ผลิตภัณฑ์ดังตาราง ข.1

ตารางที่ ၇.၁ อัตราส่วนวัตถุติดไฟต่อผลิตภัณฑ์และรากาต้าต้มทุนของติดไฟสำหรับแนวมาตรฐานฯ

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณด้วย ปั๊มที่ใช้ (ตรอก)/ผืน	ราคากำไรยัง (บาท)/ตรอก	ต้นทุนด้วย ปั๊ม(บาท)/ผืน	ปริมาณด้วย หงษ์ที่ใช้ (ตรอก)/ผืน	ราคากำไรยัง (บาท)/ตรอก	ต้นทุนด้วย หงษ์(บาท)/ผืน	ปริมาณด้วย เก็บเศษที่ใช้ (ตรอก)/ผืน	ราคากำไรยัง (บาท)/ตรอก	ต้นทุนด้วย เก็บเศษ(บาท) (บาท)/ผืน
สีปลาย่าง	0.40	12.12	4.85	1	7.62	7.62	0.5	6.08	3.04
สีบูรพา	0.40	12.12	4.85	1	7.62	7.62	0.67	6.08	4.06
ผ้าเชิ้ลตุ่นชา พื้น 8 หลา	1.00	12.12	12.12	2	7.62	15.24	1.67	6.08	10.14
ผ้าเชิ้ลตุ่นชา พื้น 12 หลา	2.00	12.12	24.24	3	7.62	22.86	2.33	6.08	14.19
ผ้าเท่	1.50	12.12	18.18	2	7.62	15.24	1	6.08	6.08
ตุ่นผ้าเชิ้ล	1.67	12.12	20.20	2	7.62	15.24	-	-	-
ผ้าพื้น	1.67	12.12	20.20	2	7.62	15.24	-	-	-

หมาย : จากการสำรวจและกากอกราชบุรี

ต้นทุนค่าจ้างผลิตในบางกระบวนการผลิต

ในกระบวนการผลิตบางขั้นตอนจะมีการจ้างผลิต ได้แก่ การกรอด้วย การสีบด้วย และการโวนด้วย ซึ่งจะคำนวณต้นทุนในการจ้างในแต่ละกระบวนการผลิตจำแนกตามชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตดังตารางที่ ข.2

ตัวอย่าง การคำนวณต้นทุนในการจ้างในแต่ละกระบวนการผลิตจำแนกตามชนิดของผลิตภัณฑ์

สีบลายง่าย

ต้นทุนการกรอด้วย การห่อสีบ 1 ผืน ใช้จำนวนเด้ายพุ่งหรือด้วยต่ำ 0.4 ตอง ค่าจ้างกรอในราคากล่องละ 2 บาท

ดังนั้นสีบ 1 ผืน มีต้นทุนในการกรอด้วย $0.4 \times 2 = 0.8$ บาท

ต้นทุนการสีบด้วย การห่อสีบ 1 เครื่อ ได้ 16 ผืน

การสีบด้วยสีบลายง่าย 1 ครั้งราคา 30 บาท (ไม่รวมต้นทุนค่าด้วยยืน)

ดังนั้น สีบลายง่าย 1 ผืน มีต้นทุนในการสีบด้วย $\frac{30}{16} = 1.88$ บาท

ต้นทุนการโวนด้วย การโวนด้วยคิดราคาผืนละ 5 บาท

ตารางที่ ข.2 การคำนวณต้นทุนในการจ้างในแต่ละกระบวนการผลิตจำแนกตามผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนการกรอด้วย (บาท)/ผืน	ต้นทุนการสีบด้วย (บาท)/ผืน	ต้นทุนการโวนด้วย (บาท)/ผืน
สีบลายง่าย	0.8	1.88	5
สีบจก	0.8	1.88	5
ผ้าชินตีนจก พื้ม 8 หลบ	2	3.13	5
ผ้าชินตีนจก พื้ม 12 หลบ	4	4.38	5
ผ้าเทป	3	3.13	5
ตัวผ้าชิน	3.33	3.75	5
ผ้าพื้น	3.33	3.75	5

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ต้นทุนค่าแรงงานในการผลิต

ค่าแรงงานในการห่อผ้าแต่ละชนิด ในที่นี้ใช้ค่าจ้างแรงงานในการห่อผ้าแต่ละชนิดในพื้นที่ ซึ่งแสดงดังตารางที่ ข.3

ตารางที่ ข.3 ค่าแรงงานในการห่อผ้าจำแนกตามชนิดผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าแรงงานในการห่อ (บาท/ผืน)
สีบลายง่าย	50
สีบจก	70
ผ้าชินตีนจก พื้ม 8 หลบ	130

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าแรงงานในการหอ (บาท/ผู้)
ผ้าชินเด็นจาก พีม 12 หลบ	200
ผ้าเทป	100
ตัวผ้าชิน	25
ผ้าพื้น	25

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตผ้าหอ มีอายุการใช้งานที่แตกต่างกันเพื่อนำไปใช้ในการคำนวณดังนี้
การผลิตของแต่ละผลิตภัณฑ์ในกรณีคิดค่าเสื่อมราคา ซึ่งสามารถคิดค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ต่อปี ดังนี้
ตัวอย่าง การคิดค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต

กีหอผ้า ราคา 800 บาท มีอายุการใช้งาน 20 ปี

ดังนั้น กีหอผ้ามีค่าเสื่อมราคาต่อปี เท่ากับ $800 / 20 = 40$ บาท

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตอื่นๆ แสดงดังตารางที่ ข.4

ตารางที่ ข.4 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต

ผลิตภัณฑ์	จำนวน	ราคายอดหน่วย (บาท)	มูลค่ารวม (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี (บาท)
กีหอผ้า	1	800	800	20	40
พีม 4	1	50	50	10	5
พีม 8	1	100	100	10	10
พีม 12	1	150	150	10	15
กระสาย	2	10	20	20	1
ไนซ์ขาดอก	100	0.3	30	10	3
ท่อเน็ตพลาสติกพีวีซี (แกนด้ายยืน)	20	1.5	30	10	3
ตู้เก็บวัสดุดิบ	1	500	500	20	25
สายวัด	1	10	10	2	5
กรรไกร	1	25	25	2	14.5

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ค่าเสื่อมราคางบอุปกรณ์การผลิตจำแนกตามชนิดผลิตภัณฑ์ที่ใช้

เมื่อหาค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตต่อปี สามารถนำไปหาค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตจำแนกตาม
ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ ดังนี้

ตัวอย่างการหาค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต กีทอผ้า

กีทอผ้า มีค่าเสื่อมต่อปี 40 บาท ผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้อุปกรณ์กีทอผ้า ได้แก่ สไบจายง่าย สไบจก ผ้าชิน ตีนจกฟิม 8 หลบและฟิม 12 หลบ ผ้าเทป ตัวผ้าชินและผ้าพื้น ซึ่งจะนำมาคำนวณค่าเสื่อมของแต่ละผลิตภัณฑ์ที่ใช้กีทอผ้า แต่ในปี 2544 มีการผลิตผลิตภัณฑ์เพียง 3 ชนิด คือ สไบจก ผ้าชินตีนจก ฟิม 8 และตัวผ้าชิน เท่านั้น ดังนั้นการคิดค่าเสื่อมราคาของกีทอผ้าจึงคำนวณเฉพาะ 3 ผลิตภัณฑ์เท่านั้น ซึ่งสามารถแสดงได้ดังนี้

เนื่องจากไม่ทราบปริมาณการผลิตของกลุ่มฯ และสมาชิกแต่ละราย จึงต้องทำการประมาณการผลิต ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่สมาชิกกลุ่มฯ ทำการผลิตในปี 2544 ดังตารางที่ ข.5

ตารางที่ ข.5 การประมาณการผลิตของสมาชิกจำแนกรายผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	จำนวนสมาชิกที่ทำการผลิต (ราย)	ปริมาณการผลิตในช่วงปกติต่อคนต่อเดือน (ผืน)	ปริมาณการผลิตในช่วงฤดูทำนาต่อคนต่อเดือน (ผืน)	ปริมาณการผลิตรวมทั้งหมดต่อปี (ผืน)	ปริมาณการผลิตต่อสมาชิก 1 รายต่อปี (ผืน)
สไบจก	5	10	4	450	90
ผ้าชินตีนจก ฟิม 8 หลบ	19	9	3	1,482	27
ตัวผ้าชิน	3	60	24	1,620	540

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

จากการประมาณการผลิตสไบจกของสมาชิก 1 รายต่อปี เท่ากับ 90 ผืน หรือคิดเป็นมูลค่า ณ ราคารับซื้อจากสมาชิกที่ 100 บาทต่อผืน เท่ากับ 9,000 บาท แต่มูลค่าผลิตภัณฑ์ที่ใช้กีทอผ้าในการผลิตรวมมีค่าเท่ากับ 57,060 บาท ดังนั้นสไบจกมีต้นทุนค่าเสื่อมราคาจากการใช้กีทอผ้าเท่ากับ

$$= (\text{ค่าเสื่อมราคา} \text{ กีทอผ้า} \text{ ต่อปี} \times \text{ราคารับซื้อ} \text{ สไบจก} \text{ ต่อผืน}) / \text{มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์} \text{ ที่} \text{ ใช้กีทอผ้า} \text{ ใน} \text{ การ} \text{ ผลิต} \text{ ทั้งหมด}$$

$$= (40 \times 100) / 57,060$$

$$= 0.0701 \text{ บาทต่อผืน}$$

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตอื่นๆ จำแนกรายผลิตภัณฑ์แสดงดังตารางที่ ข.6

ตารางที่ ข.6 ค่าเสื่อมความบุกรุณากลึงจ้าและรายผลิตภัณฑ์

ผู้ผลิตภัณฑ์	ปริมาณกาว ผลิตต่อสมนาวี 1 คลัง (ถัง)	ราคากลึงจ้า (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ ของผู้ผลิตภัณฑ์ (บาท)	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ หน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ 4 หลาต่อตรี มิลลิเมตร ² (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ 8 หลาต่อตรี มิลลิเมตร ² (บาท)	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ หน่วย (บาท)
สูงๆ	90.00	100	40	9,000	0.0701	5	9,000	0.0556	10
ผู้ซึ่งต้องเจอกัน พื้นที่ 8	27.00	180	40	4,860	0.1262	5	-	-	10
ต่ำๆ	540.00	80	40	43,200	0.0561	5	-	-	10
รวม				57,060			9,000		48,060

ตารางที่ ข.6 (ต่อ)

ผู้ผลิตภัณฑ์	ปริมาณกาว ผลิตต่อสมนาวี 1 คลัง (ถัง)	ราคากลึงจ้า (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ ของผู้ผลิตภัณฑ์ ของพื้น 8 หลาต่อตรี (บาท)	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ หน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ 12 หลาต่อ ² มิลลิเมตร ² (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ 4 หลาต่อตรี มิลลิเมตร ² (บาท)	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ หน่วย (บาท)
สูงๆ	90.00	100	100	-	-	400	-	-	80
ผู้ซึ่งต้องเจอกัน พื้นที่ 8	27.00	180	100	4,860	0.3745	400	-	-	80
ต่ำๆ	540.00	80	100	43,200	0.1665	400	-	-	80
รวม				48,060			-	-	9,000

0.8889

ตารางที่ ข.6 (ต่อ)

ผู้ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการ ผลิตต่อสมາหน้าก 1 คืน (ปีน)	ราคากับตัวอย่าง (บาท)	กำไรสุกี้ gross profit [บาท]	กำไรสุกี้ gross profit [บาท]	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	กำไรสุกี้ gross profit ต่อคืน (บาท)					
สูบาก	90.00	100	1	9,000	1.75E-03	4	9,000	0.0070	2	9,000	0.0035
ผู้ช่วยต้นงอก พื้นที่ 8	27.00	180	1	4,860	3.15E-03	4	4,860	0.0126	2	4,860	0.0063
ต้นผักชีน	540.00	80	1	43,200	1.40E-03	4	43,200	0.0056	2	43,200	0.0028
รวม				57,060			57,060			57,060	

ตารางที่ ข.6 (ต่อ)

ผู้ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการ ผลิตต่อสมາหน้าก 1 คืน (ปีน)	ราคากับตัวอย่าง (บาท)	กำไรสุกี้ gross profit ต่อคืน (บาท)	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	กำไรสุกี้ gross profit ต่อคืน (บาท)						
สูบาก	90.00	100	2	9,000	3.51E-03	3	9,000	0.0053	2	9,000	0.0035
ผู้ช่วยต้นงอก พื้นที่ 8	27.00	180	2	4,860	6.31E-03	3	4,860	0.0095	2	4,860	0.0063
ต้นผักชีน	540.00	80	2	43,200	2.80E-03	3	43,200	0.0042	2	43,200	0.0028
รวม				57,060			57,060			57,060	

ตารางที่ ข.6 (ต่อ)

ผู้ดูแลบ้านที่	ปริมาณกาว ผลิตต่อบ้านที่ก	ราคากาว (บาท)	ค่าเสื่อมไม้ เหตุต่อๆ กัน	มูลค่าการ ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ [*] หน่วย (บาท)	ค่าเสื่อม [*] สายบดต่อๆ กัน	ค่าเสื่อมต่อ [*] ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อม [*] กรรไกรต่อๆ กัน	ค่าเสื่อม [*] ผลิตรวม (บาท)	ค่าเสื่อมต่อ [*] หน่วย (บาท)	
สูง	90.00	100	2	9,000	0.0035	5	9,000	0.0088	12.5	9,000	0.0219
ผู้ดูแลบ้านที่ 8	27.00	180	2	4,860	0.0063	5	4,860	0.0158	12.5	4,860	0.0394
ต่ำสุด	540.00	80	2	43,200	0.0028	5	43,200	0.0070	12.5	43,200	0.0175
รวม				57,060			57,060			57,060	

*หมายเหตุ: จัดการสิ่งของและภาระที่น้ำหนัก

ภาคผนวก ค
ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตสู่บจก

ตารางที่ ค.1 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตสู่บจก

รายการ	ส่วน							
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
					เงินสด	ไม่มีเชิง สด	รวม	
ต้นทุนการผลิตของสมาชิกกลุ่มฯ					24.1981	70.0000	94.1981	98.87
ต้นทุนผันแปร					16.5231	0.0000	16.5231	17.34
1. ปัจจัยการผลิต					4.8485	0.0000	4.8485	
วัตถุดิบหลัก					7.6190	0.0000	7.6190	
ด้วยยีน	ต่อ	0.4000	12.12		4.0556	0.0000	4.0556	
ด้วยพุ่ง	ต่อ	1.0000	7.62		7.6750	70.0000	77.6750	81.53
ด้วยเก็บดอก	ต่อ	0.6667	6.08		0.0000	70.0000	70.0000	
2. แรงงาน					0.8000	0.0000	0.8000	
ค่าแรงในการทอ	บาท				5.0000	0.0000	5.0000	
ค่าจ้างกรอด้วย	บาท				1.8750	0.0000	1.8750	
ค่าจ้างไว้น	บาท				0.0000	1.0733	1.0733	1.13
ค่าจ้างสีบ	บาท				0.0000	1.0733	1.0733	
ต้นทุนคงที่					0.0000	0.0701	0.0701	
ค่าเสื่อมราคา	บาท				0.0000	0.0556	0.0556	
กีกอผ้า	บาท				0.0000	0.8889	0.8889	
ฟิม	บาท				0.0000	0.0018	0.0018	
ชุดเข้ายา	บาท				0.0000	0.0070	0.0070	
กระศวย	บาท				0.0000	0.0035	0.0035	
ไม้มวนแกนผ้า	บาท				0.0000	0.0035	0.0035	
ไม้หลาบ	บาท				0.0000	0.0035	0.0035	
ไม้ยำ	บาท				0.0000	0.0053	0.0053	
ไม้เขาดอก	บาท				0.0000	0.0035	0.0035	
ไม้ผัง	บาท				0.0000	0.0035	0.0035	
ไม้เต่า	บาท				0.0000	0.0035	0.0035	

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	ส่วนประกอบ							
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
					เงินสด	ไม่ใช้เงิน สด	รวม	อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
สายวัด กราฟิก ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย ของสมาชิก	บาท	บาท	บาท		0.0000 0.0000 24.1981	0.0088 0.0219 71.0733	0.0088 0.0219 95.2713	
ราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท) ผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย) ผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย) ผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุนการ ผลิตทั้งหมด (บาท/หน่วย) อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุน ผันแปรต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ) อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุน เงินสดต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ) อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุน การผลิตทั้งหมดต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)					100.00 5.80 75.80 4.73 5.80 75.80 4.73			
ราคาขายส่ง (บาท) ผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุนผันแปร (บาท/หน่วย) ผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย) ผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุนการ ผลิตทั้งหมด (บาท/หน่วย) อัตราผลตอบแทนสุทธิหนึ่งอั้นทุน ผันแปรต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)					110.00 15.80 85.80 14.73 14.37			

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	ส่วนบุคคล							
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์				อัตราส่วน			
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	เงินสด	ไม่ใช่เงิน สด	รวม	ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุน การผลิตและการตลาด (บาท)						14.73		
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับ ต้นทุนการผลิตและการตลาด (บาท)						24.73		
ต้นทุนการจัดการ	-				-	-	-	
ต้นทุนการจัดการต่อหน่วย	บาท				0.0000	0.0000	0.0000	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย	บาท				24.1981	71.0733	95.2713	

ที่มา : จากการสำรวจและ การคำนวณ

ตารางที่ ค.2 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าชิ้นตีนจาก ฟิม 8 หลบ

รายการ	ผ้าชิ้นตีนจาก ฟิม 8 หลบ							
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
					เงินสด	ไม่ใช่เงิน สด	รวม	อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการผลิตของสมาชิกกลุ่มฯ					48.6649	130.0000	178.6649	99.64
ต้นทุนผันแปร					37.4982	0.0000	37.4982	20.91
1. ปัจจัยการผลิต								
วัตถุติดหลัก								
ด้วยปืน	ต่อง	1.0000	12.12		12.1212	0.0000	12.1212	
ด้วยฟุ่ง	ต่อง	2.0000	7.62		15.2381	0.0000	15.2381	
ด้วยเก็บดอก	ต่อง	1.6667	6.08		10.1389	0.0000	10.1389	
2. แรงงาน					11.1667	130.0000	141.1667	78.73
ค่าแรงในการทอ	บาท				0.0000	130.0000	130.0000	
ค่าจ้างกรอตัวย	บาท				2.0000	0.0000	2.0000	
ค่าจ้างไว้น	บาท				5.0000	0.0000	5.0000	
ค่าจ้างสีบ	บาท				4.1667	0.0000	4.1667	
ต้นทุนคงที่					0.0000	0.6438	0.6438	0.36
ค่าเสื่อมราคา	บาท				0.0000	0.6438	0.6438	
กีกอผ้า	บาท				0.0000	0.1262	0.1262	
ฟิม	บาท				0.0000	0.0375	0.0375	
ชุดเขาย่า	บาท				0.0000	0.3745	0.3745	
กระสาย	บาท				0.0000	0.0032	0.0032	
ไม้ม้วนแกนผ้า	บาท				0.0000	0.0126	0.0126	
ไม้หลาบ	บาท				0.0000	0.0063	0.0063	
ไม้ยำ	บาท				0.0000	0.0063	0.0063	
ไม้ขาดอก	บาท				0.0000	0.0095	0.0095	
ไม้ผัง	บาท				0.0000	0.0063	0.0063	
ไม้เต่า	บาท				0.0000	0.0063	0.0063	
สายวัด	บาท				0.0000	0.0158	0.0158	
กรรไกร	บาท				0.0000	0.0394	0.0394	

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขันตีนจาก พื้น 8 หลบ							
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
					เงินสด	ไม่ใช่เงิน สด	รวม	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย ของสมาชิก	บาท				48.6649	130.6438	179.3087	100.00
ราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท)						180.00		
ผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุนผันแปร (บาท/หน่วย)						1.34		
ผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุนเงินสด (บาท/หน่วย)						131.34		
ผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุนการ ผลิตทั้งหมด (บาท/หน่วย)						0.69		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุน ผันแปรต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)						0.74		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุน เงินสดต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)						72.96		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุน การผลิตทั้งหมดต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)						0.38		
ราคาขายส่ง (บาท)						200.00		
ผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุนผันแปร (บาท/หน่วย)						21.34		
ผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุนเงินสด (บาท/หน่วย)						151.34		
ผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุนการ ผลิตทั้งหมด (บาท/หน่วย)						20.69		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุน ผันแปรต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)						10.67		
อัตราผลตอบแทนสุทธิเบนีอัตตันทุน เงินสดต่อราคาขายส่ง (ร้อยละ)						75.67		

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	ผ้าชิ้นตีนจาก พื้น 8 หลบ											
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)				
					เงินสด	ไม่ใช่เงิน สด	รวม					
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุน การผลิตและการตลาด (บาท)						20.69						
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับ ต้นทุนการผลิตและการตลาด (บาท)						40.69						
ต้นทุนการจัดการ	-				-	-	-					
ต้นทุนการจัดการต่อหน่วย	บาท				0.0000	0.0000	0.0000					
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย	บาท				48.6649	130.6438	179.3087					

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.3 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตตัวผ้าชีน

รายการ	ตัวผ้าชีน							
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
					เงินสด	ไม่ใช้เงิน สด	รวม	อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการผลิตของสมาชิกกลุ่มฯ					46.2734	25.0000	71.2734	99.60
ต้นทุนผันแปร					35.4401	0.0000	35.4401	49.53
1. ปัจจัยการผลิต					20.2020	0.0000	20.2020	
วัตถุติดหลัก					15.2381	0.0000	15.2381	
ด้วยปืน	ต่อง	1.6667	12.12		0.0000	25.0000	25.0000	
ด้วยฟุ่ง	ต่อง	2.0000	7.62		3.3333	0.0000	3.3333	
ด้วยเก็บดอก	ต่อง	0.0000	6.08		5.0000	0.0000	5.0000	
2. แรงงาน					2.5000	0.0000	2.5000	
ค่าแรงในการทอ	บาท				0.0000	0.2862	0.2862	0.40
ค่าจ้างกรอตัวย	บาท				0.0000	0.2862	0.2862	
ค่าจ้างไว้น	บาท				0.0000	0.0561	0.0561	
ค่าจ้างสีบ	บาท				0.0000	0.0166	0.0166	
ต้นทุนคงที่					0.0000	0.1665	0.1665	
ค่าเสื่อมราคา	บาท				0.0000	0.0014	0.0014	
กี๊กอผ้า	บาท				0.0000	0.0056	0.0056	
พืม	บาท				0.0000	0.0028	0.0028	
ชุดเขาย่า	บาท				0.0000	0.0028	0.0028	
กระสาย	บาท				0.0000	0.0042	0.0042	
ไม้ม้วนแกนผ้า	บาท				0.0000	0.0028	0.0028	
ไม้หลาบ	บาท				0.0000	0.0028	0.0028	
ไม้ยำ	บาท				0.0000	0.0028	0.0028	
ไม้ขาดอก	บาท				0.0000	0.0070	0.0070	
ไม้ผัง	บาท				0.0000	0.0070	0.0070	
ไม้เต่า	บาท				0.0000	0.0070	0.0070	
สายวัด	บาท				0.0000	0.0175	0.0175	
กรรไกร	บาท							

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	ตัวผู้ซื้อ							
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์							
	หน่วย	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	ต้นทุน กลุ่ม	เงินสด	ไม่ใช่เงิน สด	รวม	อัตราส่วน ของ ต้นทุน ต่อ ต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุน การผลิตและการตลาด (บาท)						18.44		
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับ ต้นทุนการผลิตและการตลาด (บาท)						38.44		
ต้นทุนการจัดการ	-				-	-	-	
ต้นทุนการจัดการต่อหน่วย	บาท				0.0000	0.0000	0.0000	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย	บาท				46.2734	25.2862	71.5596	

ที่มา : จากการสำรวจและ การคำนวณ